

Sotsiaalministeeriumi majandusaasta aruanne

01.01.2012–31.12.2012

Aruandekohustuslase nimetus: Sotsiaalministeerium

Aadress: Gonsiori 29, 15027 Tallinn

Telefon: 626 9301

Faks: 626 9287

E-post: info@sm.ee

Interneti kodulehekülg: www.sm.ee

Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Dokument koosneb 72 leheküljest.

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE.....	4
SISSEJUHATUS.....	4
I osa: ÜLEVAADE RIIGIRAAMATUPIDAMISKOHUSTUSLASE TÄHTSAMATEST MAJANDUSNÄITAJATEST	6
II osa: ÜLEVAADE TEGEVUSKAVADE TÄITMISE ARUANDEST	7
Tegevus- või poliitikavaldkond: tööturg ja sotsiaalne turvalisus	7
1.1. Indikaatorid, mille sihttasemed täideti / tõenäoliselt täidetakse.....	7
1.2. Indikaatorid, mille sihttasemed jäid/jäävad täitmata.....	7
1.3. Kavandatud tegevuste olulisemad vahetud tulemused, mis aitasid enam kaasa eesmärkide/sihttasemete täitmisele	8
1.4. Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata	9
Tegevus- või poliitikavaldkond: rahvatervis	10
2.1. Indikaatorid, mille sihttasemed täideti / tõenäoliselt täidetakse	10
2.2. Indikaatorid, mille sihttasemed jäid/jäävad täitmata	10
2.3. Kavandatud tegevuste olulisemad vahetud tulemused, mis aitasid enam kaasa eesmärkide/sihttasemete täitmisele	11
2.4. Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata	12
Tegevus- või poliitikavaldkond: pere- ja rahvastikupoliitika	12
3.1. Indikaatorid, mille sihttasemed täideti / tõenäoliselt täidetakse	12
3.2. Indikaatorid, mille sihttasemed jäid/jäävad täitmata	13
3.3. Kavandatud tegevuste olulisemad vahetud tulemused, mis aitasid enam kaasa eesmärkide/sihttasemete täitmisele	14
3.4. Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata	15
Hinnang tegevuskava elluviimisele	15
III osa: ASUTUSE JUHI HINNANG SISEKONTROLLISÜSTEEMI KOHTA JA ÜLEVAADE RIIGIRAAMATUPIDAMISKOHUSTUSLASE TEGEVUSEST SISEAUDITI KORRALDAMISEL	16
IV osa: ÜLEVAADE RIIGIRAAMATUPIDAMISKOHUSTUSLASE VALITSEMISALAS VÕI VALITSEVA MÕJU ALL OLEVATE ÄRIÜHINGUTE, AVALIK-ÕIGUSLIKE JURIIDILISTE ISIKUTE, SIHTASUTUSTE, MITTETULUNDUSÜHINGUTE JA MUUDE ISIKUTE KOHTA	18
Äriühingud	18
Avalik-õiguslikud juriidilised isikud	19
Sihtasutused	21
Muud isikud (rahvusvahelised organisatsioonid, nt NIB jmt)	24
V osa: RAAMATUPIDAMISE SEADUSEST TULENEVAD TÄIENDAVAD	27
NÕUDED TEGEVUSARUANDELE	27
Olulisemad aruandeaasta jooksul tehtud ja lähitulevikus planeeritavad investeeringud	27
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	30
Bilanss	30
Tulemiaruanne	31
Rahavoogude aruanne	31
Netovara muutuste aruanne	32
Riigieelarve täitmise aruanne	33
Raamatupidamise aastaaruande lisad	36
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused	36

Lisa 2. Konsolideeritud asutused	41
Lisa 3. Raha ja selle ekvivalendid	43
Lisa 4. Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega	43
Lisa 5a. Maksud, lõivud, trahvid	44
Lisa 6. Muud nõuded ja kohustused	46
Lisa 7. Varud	48
Lisa 8. Osalused sihtasutustes	48
Lisa 9. Tütarettevõtjad	49
Lisa 10. Kinnisvarainvesteeringud	49
Lisa 11. Materiaalne põhivara	50
Lisa 12. Immateriaalne põhivara	51
Lisa 13. Eraldised ja potentsiaalsed kohustused	51
Lisa 14. Laenukohustused	52
Lisa 15. Saadud ja antud toetused	53
Lisa 16. Tulud majandustegevusest	59
Lisa 17. Muud tulud	59
Lisa 18. Tööjõukulud	60
Lisa 19. Majandamiskulud	61
Lisa 20. Muud tegevuskulud	62
Lisa 21. Põhivara amortisatsioon	62
Lisa 22. Siirded	63
Lisa 23. Tsentraliseeritud asutuste tulud ja kulud	64
Lisa 24. Selgitused eelarve täitmise aruande kohta	67
Lisa 25. Bilansipäevajärgsed sündmused	69
ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE	72

TEGEVUSARUANNE

SISSEJUHATUS

Sotsiaalministeerium on valitsusasutus, mis täidab seadusest tulenevaid ja Vabariigi Valitsuse poolt seaduse alusel antud ülesandeid oma valitsemisalas. Sotsiaalministeeriumi tegevuse eesmärk on tagada:

- töötamist stimuleeriv ja iseseisvat toimetulekut toetav tasakaalustatud sotsiaalteenuste ja -toetuste süsteem;
- stabiilne ja usaldusväärne sotsiaalseid riske hõlmav ning adekvaatset sissetulekut tagav sotsiaalkindlustussüsteem;
- inimeste pikaajaline töövõime ja tööhõive;
- väärtustatud tervisekultuur ning tervist toetav elukeskkond;
- tervishoiuteenuste ja ravimite tasakaalustatud kättesaadavus;
- põlvkondadevahelist hoolimist säilitav, töö- ja pereelu tasakaalustav keskkond ning salliv ja mõistev ühiskond.

Ministeeriumi valitsemisalas olid aruandeperioodil 01.01.2012–31.12.2012:

- **Sotsiaalministeerium** (reg nr 70001952) – ministeeriumi põhiülesanne on seadustes ja teistes õigusaktides sätestatud pädevuse piires korraldus-, arendus- ja planeerimistoimingute ning järelevalvetoimingute teostamine oma valitsemisalas, lähtudes ülaltoodud eesmärkidest ning nende alusel kehtestatud ministeeriumi ja tema valitsemisala strateegilistest eesmärkidest.
- **Ravimiamet** (reg nr 70003477) – ameti tegevuse eesmärk on tagada, et Eestis inimeste ja loomade haiguste ennetamisel, ravis ja diagnostikas kasutamiseks lubatud ravimid on tõestatult efektiivsed, kvaliteetsed ja ohutud, soodustada ravimite otstarbekohast kasutamist ning tagada, et Eestis tehtavate ravimite kliiniliste uuringute puhul on tagatud uuringus osalejate ohutus ja nende õiguste kaitse.
- **Terviseamet** (reg nr 70008799) – ameti tegevuse eesmärk on tervist toetava ja parendava elu- ja õpikeskkonna kujundamisele suunatud ning kvaliteetselt tervisekaitse- ja tervishoiuteenusele orienteeritud rahvastiku tervise poliitika elluviimine tervishoiu-, tervisekaitse-, kemikaaliohutuse ja meditsiiniseadmete valdkonnas.
- **Sotsiaalkindlustusamet** (reg nr 70001975) – ameti tegevusvaldkond on riiklike pensionide, toetuste ja hüvitiste määramine ja maksmine, elatisabi määramine ja maksmine ning riigile üleläänud elatishüvitiste sissenõudmine, riigi tagatud õppelaenu summa tagasimaksmata osa osaline kustutamine, puude raskusastme ja puudest tulenevate lisakulude ning püsiva töövõimetuse tuvastamine, rehabilitatsiooniteenuse ja erihoolekandeteenuste osutamise tagamine ja rahastamine ning ohvriabi- ja lepitusteenuse osutamine.
- **Tööinspeksioon** (reg nr 70001969) – inspeksiooni põhiülesanneteks on töökeskkonnapoliitika elluviimine, riiklik järelevalve töötervishoidu, tööohutust ja töösuhteid sätestavate õigusaktide nõuete töökeskkonnas täitmise üle, üldsuse, töötajate ja tööandjate teavitamine töökeskkonna ohtudest ning individuaalsete töövaidluste lahendamine kohtueelses töövaidlusorganisis.
- **Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus** (reg nr 70003566) – keskuse tegevuse eesmärk on isiku erivajadusi arvestades erinevate tegevuste kaudu toetada tema iseseisvat toimetulekut ja tööalast tegevust.
- **Illuka Varjupaigataotlejate Vastuvõtukeskus** (reg nr 70004494) – keskuse eesmärk on korraldada välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 12 lõikes 2 nimetatud teenuste osutamist ning § 73 lõike 1 kohaselt vajaduse korral majutusteelise osutamist rahvusvahelise kaitse saajale.

- **Tervise Arengu Instituut** (reg nr 70006292) – instituudi põhitegevus on tervise- ja sotsiaalvaldkonna teadus-, arendus- ja rakendustegevus eesmärgiga tagada Eesti rahvastiku tervise järjepidev areng ning elukvaliteedi püsiv tõus.

Lisaks valitsemisala asutustele kajastuvad aruandes ka järgmised iseseisvad asutused:

- **Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei** (reg nr 70009155) – volinik on iseseisvalt tegutsev soolise võrdõiguslikkuse seaduse ja võrdse kohtlemise seaduse nõuete täitmist jälgiv ning muid seadusega talle pandud ülesandeid täitev sõltumatu ja erapooletu asjatundja. Voliniku kantselei on volinikku teenindav asutus.
- **Riikliku Lepitaja Kantselei** (reg nr 70003491) – kantselei ülesanneteks on riikliku lepitaja menetlusse võetud töövaidluste lahendamise seotud lepitustoimingute korraldamine, läbirääkimiste tehniline ja sisuline ettevalmistamine, läbirääkimistega seotud dokumentide vormistamine, paikkondlike lepitajate tegevuse koordineerimine, nende väljaõppe ja täiendõppe korraldamine ning konsultatsiooniline abi nii tööõiguse kui ka majanduse vallas eeskätt töötajate esindajatele.

Aastaruande perioodil olid sotsiaalministriks Hanno Pevkur (01.01.2012–10.12.2012) ja Taavi Rõivas (11.12.2012–31.12.2012).

Raamatupidamise korraldamise eest vastutasid ministeeriumi kantsler Marelle Erlenheim, finantsjuht Liis Sild (01.01–20.08.2012) ja finantsjuhi ülesannetes Hille Martisen (21.08–31.12.2012), vastavaid tegevusi koordineeris ja raamatupidamise aastaruande koostas pearaamatupidaja Tiina Tammer.

I osa: ÜLEVAADE RIIGIRAAMATUPIDAMISKOHUSTUSLASE TÄHTSAMATEST MAJANDUSNÄITAJATEST

(tuhat eurot)

	2012	2011	2010	2009
Bilansi näitajad				
Varad aasta lõpus	369 602	226 648	224 240	211 824
Kohustused aasta lõpus	165 054	144 578	129 516	119 821
Riigieelarvesse kuuluv netovara aasta lõpus	204 548	82 070	94 724	92 003
Tulemiaruaude näitajad				
Tegevustulud	1 071 885	1 031 810	1 016 175	1 048 942
Tegevuskulud	-1 936 340	-1 857 996	-1 831 396	-1 802 899
Tegevustulem	-864 455	-826 186	-815 221	-753 957
Finantstulud ja -kulud	24 457	-5 506	6 329	36 032
Muud näitajad				
Töötajate keskmine arv (inimest taandatuna täistööajale)	1 522,80	1 560,53	1 455,44	1 833,08
Asutuste arv aasta lõpus	10	10	10	11
Eelarve ja selle täitmise näitajad				
Eelarve tulude maht	78 253	62 944	81 229	78 382
Eelarve tulude täitmine	78 830	63 086	81 288	78 204
Eelarve kulude maht	-2 756 362	-2 646 411	-2 603 484	-2 587 500
Eelarve kulude täitmine	-2 743 694	-2 633 051	-2 591 294	-2 574 011
Finantseerimistehingute maht	0	0	0	544
Finantseerimistehingute täitmine	0	0	1 824 675	544

II osa: ÜLEVAADE TEGEVUSKAVADE TÄITMISE ARUANDEST

Tegevus- või poliitikavaldkond: tööturg ja sotsiaalne turvalisus

1. Eesmärk: inimeste sissetulek, elukvaliteet ja sotsiaalne turvalisus suureneb

1.1. Indikaatorid, mille sihttasemed täideti / tõenäoliselt täidetakse

Indikaator	Kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks	Tegelik saavutustase 2012. aasta lõpuks
Tööhõive määr 20–64-aastaste vanusegrupis, %	Kokku	69,0%
	Mehed	71,6%
	Naised	66,6%
Pikaajalise töötuse määr, %	5,7%	5,5%
Noorte töötuse määr 15–24-aastaste vanusegrupis, %	23%	20,9%
Töötute osakaal 15–19-aastaste vanusegrupis / 20–24-aastaste vanusegrupis, %	4% / 13%	4,2% / 11,5%
Naiste ja meeste keskmiste tunnipalkade vahe (palgalõhe), %	30%	<i>Andmed pole veel avaldatud</i>

- ✓ 2012. aastal jätkusid positiivsed trendid Eesti tööturul: 2010. aasta teises pooles alguse saanud hõive kasv ja töötuse langus jätkusid ka 2012. aastal ja seda prognoositust kiiremini. Hõivatute arv kasvas 2012. aastal 15 300 võrra ja jõudis 624 400-ni. Kui 2011. aastal oli **tööhõive määr 70,1%**, siis **2012. aastal** juba **71,7%**, mis ületab RES 2013–2016 vastava sihttaseme aastaks 2014 (71,5%).
- ✓ Töötuid oli 2012. aastal kokku 70 500 ning töötuse määr 10,2%. Endiselt on probleemiks pikaajaline töötus, kuigi viimase kahe aasta jooksul on pikaajaliste töötute arv järsult vähenenud. 2012. aastal vähenes töötute arv kokku 16 300 võrra, neist 10 800 olid pikaajalised töötud. Vaatamata sellele on rohkem kui pooled töötutest (54,2%) tööd otsinud 12 kuud ja kauem.
- ✓ Teiseks probleemiks on noorte suur töötus. **Noorte töötuse määr**, mis 2010. aastal ulatus 32,9%-ni, vähenes 2011. aastal kolmandiku võrra 22,3%-ni, misjärel 2012. aastal jätkus langus aeglasemas tempos. **2012. aastal oli noorte töötuse määr 20,9%**, mis jäi küll allapoole EL keskmist (22,7%), kuid on endiselt kõrge. Võrreldes 2011. aastaga vähenes noorte töötus nii 15–19-aastaste kui 20–24-aastaste vanusegrupis.
- ✓ **2012. aasta kohta pole palgalõhe andmed laekunud**, viimased olemasolevad Eurostati andmed on 2010. aasta kohta – 27,7%. Kuigi Statistikaameti avaldatud soolise palgalõhe andmed ei ühti üks ühele Eurostati metodoloogiaga, on võimalik nende andmete põhjal eeldada, et 2011. aastal jäi Eestis sooline palgalõhe 2010. aasta tasemele või vähenes mõnevõrra.

1.2. Indikaatorid, mille sihttasemed jäid/jäävad täitmata

Indikaator	Kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks	Tegelik saavutustase 2012. aasta lõpuks
Suhtelise vaesuse määr (peale sotsiaalseid siirdeid), %	Kokku	17,0%
	Mehed	16,5%
	Naised	17,7%
		<i>Andmed avaldatakse 2013. aasta lõpus</i>

- **Suhtelise vaesuse määr** 2012. aasta kohta avaldatakse 2013. aasta lõpus. 2011. aastal elas suhtelises vaesuses 17,5% elanikkonnast ehk 232 600 inimest. Rikkaima ja vaesema sissetulek erines 5 korda. Suhtelise vaesuse määr jäi varasema aastaga võrreldes samaks, kuid elanikkonna sissetulek suurenes. Sissetulekute suurenemine põhjustas omakorda suhtelise vaesuse piiri tõusu. Vaesusest on rohkem ohustatud mittetöötavad või madala sissetulekuga inimesed – 2011. aastal elas iga teine töötu suhtelises vaesuses. Kõrgemalt haritud inimeste suhtelise vaesuse määr (8,7%) oli üle kolme korra väiksem kui põhiharidusega või madalama haridustasemega inimestel (26,6%). Võrreldes eelnevate aastatega vähenes 2011. aastal suhtelises vaesuses elavate nooremate inimeste osatähtsus, kuid suurenes suhtelises vaesuses elavate 65-aastaste ja vanemate osatähtsus. Võib eeldada, 2012. aastal suhtelise vaesuse määr ei vähenenud, kuna eeldatavalt elanikkonna sissetulekute erinevused suurenesid (keskmine palk kasvas) ning endiselt oli probleemiks pikaajaline töötus.

1.3. Kavandatud tegevuste olulisemad vahetud tulemused, mis aitavad enam kaasa eesmärkide/sihttasemete täitmisele

- ✓ Edasiminekut tööturuteenuste arendamise ja pakkumise vallas näitab **aktiivsetes tööturumeetmetes osalejate** osakaalu pidev kasv. Kui 2010. aastal osales neis keskmiselt iga kümnes registreeritud töötu, siis 2011. aastal juba iga viies ning 2012. aasta esimesel poolel pea iga kolmas.
- ✓ **Töölepingu seaduse (TLS) mõjude järelhindamiseks** korraldati TLS uuring, et hinnata TLS mõju töösuhetes, ning töövaidluste analüüs, et analüüsida töövaidlusorganite praktikat. Uuring ja analüüs valmisid 2012. aastal, 2013. aastaks jäid uuringu lõpuleviimine ja avalikustamine 27.02.2013.
- ✓ Töötervishoiu- ja tööohutusosalaste teadmiste tõhusamaks kasutamiseks loodi **Eesti töötervishoiu ja tööohutuse võrgustik**, mille raames toimusid täienduskoalitud töötervishoiuspetsialistidele elektromagnetväljade, keemiliste ja psühhosotsiaalsete ohutegurite mõjust töötajatele töökeskkonnas.
- ✓ Ammendav võrguteatmik töösuhetest ja töökeskkonnast – **tööelu infoportaal** www.tooelu.ee käivitati 2012. aasta oktoobris.
- ✓ Otsustati **vähendada töötuskindlustusmaks määr**a alates 2013. aastast nii töötajatel kui tööandjatel. Kindlustatud töötajate maksemäär vähenes 2,8%-lt 2,0%-le ning tööandja maksemäär 1,4%-lt 1,0%-le.
- ✓ Juunis võttis Riigikogu vastu **vanemapensioni süsteemi kehtestavad seadusemuudatused**, mille järgi hakatakse alates 1. jaanuarist 2013 ühele lapsevanemale lähtuvalt lapse sünniajast maksma pensionilisa.
- ✓ **Edasilikumine eripensionide reformi osas**: võeti vastu õiguskantsleri seaduse, riigikontrolli seaduse (jõustusid 01.01.2013) ja kohtute seaduse muutmise seadus (jõustub 01.07.2013), mille alusel neid pensione hakatakse indekseerima ning tulevikus need pensionid kaovad. 01.04.2013 jõustus avaliku teenistuse seadus.
- ✓ Algas **sotsiaalvaldkonna avalike teenuste kaasajastamise projekt** Sotsiaalkindlustusameti riiklike pensionide, toetuste, hüvitiste, sotsiaalteenuste jm taotlemise, menetlemise ja väljamaksete tõhustamiseks. 2012. aastal valmis Sotsiaalkindlustusameti olemasolevate (*as is*) põhitegevuse tööprotsesside kirjeldus, pakutavate e-teenuste ja andmevahetusteenuste kaardistus ning muudatusettepanekute ja probleemide loend.
- ✓ Jätkati **riiklike erihooldeasutuste ja asenduskodude renoveerimist** tänapäevasteks **peremaja tüüpi küladeks**. Nelja piirkonda (Viljandi, Saarepeedi, Elva ja Juuru) ehitati kokku 11 peremaja 88 kliendikohaga Eesti–Šveitsi koostööprogrammi kaasabil. ERFi vahendite kaasabil on 2012. aasta lõpuks valminud 20 asenduskodu peremaja Pärnus, Narva-Jõesuus, Haapsalus ja Elvas kokku 192 kohaga. Psüühilise erivajadusega inimestele on valminud majad Karulas ja Viljandis ning uued kodud Kehras, Tapal, Uuemõisas ja Vändras (kokku 27 maja) kokku 270 kohaga.
- ✓ 30.05.2012 ratifitseeris Riigikogu **puuetega inimeste õiguste konventsiooni**.

- ✓ Vabariigi Valitsus ja puuetega inimeste esindusorganisatsioonid sõlmisid **koostööpõhimõtete memorandumit**, millele kirjutasid märtsi viimastel päevadel alla sotsiaalminister ja Eesti Puuetega Inimeste Koja juhatuse esimees. Koostöömemorandumis sõnastatud eesmärkide saavutamiseks loodi juunis ministri käskkirjaga Vabariigi Valitsuse ja puudeorganisatsioonide **koostöökoogu**.
- ✓ Kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajate ja ASi Hoolekandeteenused kasutusse anti 432 elektriautot, 75 autot anti ministeeriumidele avalike teenuste osutamiseks.
- ✓ Illuka Varjupaigataotlejate Vastuvõtukeskuse reorganiseerimise tulemusena lõpetati alates 21.04.2013 vastuvõtukeskuse tegevus riigiasutusena.
- ✓ 13.12.2012 täitus sotsiaalteenuste andmeregistris STAR 1 000 000 menetlust.
- ✓ 01.01.2013 jõustus abivahendite eraldamist reguleeriv määrusemuudatus, millega kehtestati maksimaalse hüvitamise piirhinnad uriini absorbeerivatele abivahenditele, eesmärgiks aidata kaasa abivahendite soetamiseks mõeldud vahendite paremale sihitamisele ning parendada inkontinentsitoodete kättesaadavust.
- ✓ ESFi programmi „Töölesaamist toetavad hoolekandemeetmed 2012–2013“ raames loodi Sotsiaalkindlustusameti juurde juhtumipõhise võrgustikutöö koordinaatorite meeskond, kes toetavad kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajaid keerulisemate kliendijuhtumite lahendamisel, suunates multiprobleemseid kliente vajaduspõhiste nõustamisteenustele. Projekt on olnud tulemuslik, koostöö on käivitunud rohkem kui poolte kohalike omavalitsustega.
- ✓ Juulis tehti valitsuskabineti nõupidamisel otsus kiita heaks sotsiaalministri esitatud **tegevuskava meeste ja naiste palgalõhe vähendamiseks 2012–2015**. Tegevuskavas ettenähtud tegevused viiakse ellu ESFi programmi „Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2011–2013“ ning Norra finantsmehhanismist 2009–2014 rahastatava programmi „Sooline võrdõiguslikkus ning töö- ja pereelu tasakaal“ raames.
- ✓ Heakskiidu said kaks Norra finantsmehhanismist 2009–2014 rahastatavat programmi: „Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ning töö ja pereelu tasakaalu edendamine“ ning „Soopõhise vägivalda, sh perevägivalda vähendamine ning inimkaubanduse ennetamine ja tõkestamine Eestis“.
- ✓ Viidi ellu koostööprojekt „Erinevus rikastab“ Tallinna Tehnikaülikooli õiguse instituudiga võrdse kohtlemise valdkonnas ning tehti teavitustööd inimeste õigusteadlikkuse ja elanikkonna tolerantsuse suurendamiseks.
- ✓ Vägivalla vähendamise arengukava 2010–2014 rakendamiseks toimusid koolitused spetsialistidele (kohtunikud, prokurörid, varjupaikade töötajad) ning maakondlikud võrgustikukoolitused, teavitustegevused sihtrühmadele, inimkaubanduse direktiivi ülevõtmise ettevalmistused, ohvrid said abi naiste varjupaikades ja nõustamistelefoni 1492 kaudu.
- ✓ Aktiivsena vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aasta peamine ülesanne oli tõsta elanikkonna teadlikkust aktiivsena vananemise võimalustest ja olemusest. Aasta jooksul toimus mitmeid konverentse, seminare, ümarlaudu, samuti käsitleti Euroopa aasta teemasid meedias. Euroopa aasta jätkusuutlikkust näitab **Eestis aktiivsena vananemise arengukava aastateks 2013–2020 koostamine** (kinnitati sotsiaalministri 4. aprilli 2013. a käskkirjaga nr 42).

1.4. Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata

- **Kollektiivse tööõiguse kontseptsiooni** koostamine on viibinud, kuna tekkis vajadus täiendavateks aruteludeks sotsiaalpartneritega. 2013. aasta alguse seisuga on valminud seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsus.
- Jätkati ettevalmistusi **töövõimetussüsteemi reformi** läbiviimiseks. Põhjalikult uuriti Suurbritannia, Rootsi, Saksamaa, Hollandi, Taani ja Soome töövõimetusskeeme ja nendes riikide töövõimetusskeemides tehtud muudatusi. Valmisid järgmised analüüsid: „Töövõimetuse hindamine, asendussissetuleku võimaldamine ja tööalane rehabilitatsioon Eestis ja viies Euroopa Liidu riigis“, „Tööturu- ja muude meetmete vajalikkusest väljateenitud aastate pensioni kaotamisel“, „Rahvusvaheliste praktikate analüüs terviseseisundist tingitud piiratud töövõimega töötajate töö hoidmiseks ja nende töökoha säilitamiseks“. Toimused töögruppide arutelud

töövõime hindamise metoodika, rehabilitatsiooniteenustele juurdepääsu, abivahendite saamise, töövõimetushüvitise, puudega inimeste toetuste skeemi muudatuste, skeemi rahastamise, rakendamiskava jm teemadel. Rakendamise osas on teiste riikide kogemus kinnitanud, et reformi õnnestumiseks tuleb see läbi viia etappide kaupa, kokku võtab reformi läbiviimine aega vähemalt viis-kuus aastat. Eelnõu esitatakse valitsusele 2013. aastal.

- Aktiivsena vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aasta tegevuste elluviimise raames koostati **aktiivsena vananemise arengukava aastateks 2013–2020**, mille kinnitamine on viibinud, kuna 64 liikmest koosnev strateegia väljatöötamise töörühm soovitas koostada rakendusplaani koostöös teiste ministriumitega ning rakendusplaaniga seotud läbirääkimised on võtnud planeeritust enam aega. Lisaks kasutati strateegia indikaatorite väljatöötamisel Euroopa Komisjoni ja ÜRO vananemise töögrupi välja töötatud aktiivsena vananemise indeksit, mis sai valmis detsembris 2012. Arengukava kinnitati sotsiaalministri 4. aprilli 2013. a käskkirjaga nr 42.
- Viibinud on **sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse eelnõu**, mis reguleerib rehabilitatsiooniteenuse osutamist ja peaks tagama vajaduspõhise teenuse osutamise. Eelnõu valmimine on viibinud sisulise vajaduse tõttu ühildada rehabilitatsiooniteenuse osutamist reguleeriva sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse eelnõu ja töövõimetuskindlustuse reformi valmimise ajaraam.

Tegevus- või poliitikavaldkond: rahvatervis

2. Eesmärk: inimeste elu (sh tervena elatud elu) on pikk ja kvaliteetne

2.1. Indikaatorid, mille sihttasemed täideti / tõenäoliselt täidetakse

Indikaator	Kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks		Tegelik saavutustase 2012. aasta lõpuks
Oodatav eluiga, aastates	Mehed	71,2	<i>Andmed avaldatakse septembris 2013</i>
	Naised	81,1	

- ✓ Rahvatervise eesmärgi täitmisel on Eestis toimunud mitmeid positiivseid arenguid. Viimase 15 aasta jooksul on **kasvanud keskmine oodatav eluiga** ja tervena elatud aastate arv, jäädes siiski alla Euroopa Liidu keskmisele. Eestis pälvib tähelepanu väga suur naiste ja meeste oodatava eluea vahe, mis oli kuni 2009. aastani üle 10 aasta, kuid alates 2010. aastast on erinevus alla 10 aasta – 2011. aastal oli meeste keskmine oodatav eluiga 71,16 aastat ja naistel 81,09 aastat. Arvestades varasemaid arenguid, 2012. aasta eesmärk eeldatavasti täidetakse.

2.2. Indikaatorid, mille sihttasemed jäid/jäävad täitmata

Indikaator	Kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks		Tegelik saavutustase 2012. aasta lõpuks
Tervena (piiranguteta) elatud eluiga sünnimomendil, aastates	Mehed	56	<i>Andmed avaldatakse juunis 2013</i>
	Naised	60,5	

- ✓ 2011. aastal sündinud laste **eeldatav keskmine tervena (piiranguteta) elatud eluiga** on 56 aastat, sealhulgas meestel 53,9 eluaastat ja naistel 57,7 eluaastat. See on mõnevõrra madalam kui 2009. ja 2010. aastal, kuid enne seda, aastatel 2004–2009 kasvas tervena elatud eluiga kiiresti. Kuna küsitlusuuringute tulemusena on täheldatav tegevuspiirangutega

krooniliste haigete osakaalu kasv 2012. aastal, võib eeldada, et 2012. aastal jääb tervena elatud eluea sihttase täitmata.

2.3. Kavandatud tegevuste olulisemad vahetud tulemused, mis aitavad enam kaasa eesmärkide/sihttasemetega täitmisele

- ✓ Tervisevaldkonda oluliselt mõjutanud sündmus 2012. aastal oli **tervishoiutöötajate streik**, mis kestis 01.–25.10.2012. Streik lõppes 19.12.2012 kollektiivlepingu sõlmimisega osapoolte vahel järgmistel tingimustel: kehtestada alates 01.03.2013 töötasu alammääraks arstidele 8,0 eurot tunnis, õdedele, ämmaemandatele ja tervishoiu tugispetsialistidele 4,5 eurot tunnis, kiirabitehnikutele 3,83 eurot tunnis ning hooldustöötajatele 2,6 eurot tunnis. Alates 01.01.2013 on residentarstide tasustatud tööaeg 40 tundi nädalas ja töötasu alammäär 7,6 eurot tunnis. Alates 01.01.2014 on residentarsti töötasu alammäär võrdne arsti tunnitasu alammääraga.
- ✓ Laiemate kokkulepete saavutamiseks alustas sügisel tööd Eesti **tervishoiusüsteemi tulevikunägemuse tööriühm**, mille tegevuse eesmärk on leppida kokku haiglavõrgu ja sellega seonduvate esmatasandi tervishoiu, kiirabi, õendusabi ja ämmaemandusabi arengusuundades ning tervishoiutöötajate koolitustellimuse tulevikuvajaduses aastani 2020.
- ✓ Oktoobris jõustusid ravikindlustuse seaduse muudatused, mille tulemusena **väheneb patsientide omaosalus** 50%-lise soodustusega ravimite ostmisel umbes 22% võrra keskmise retsepti maksumuse kohta. Omaosaluse vähendamiseks ning ravimite väljakirjutamise ja ravimihüvitise arvestamise lihtsustamiseks kaotati varem kehtinud 12,79 euro suurune ravimihüvitise maksimaalmäär 50%-lise soodustusega ravimite retseptidelt. 2012. aasta lõpuks on patsientide omaosalus soodusravimite ostmisel langenud 33%-ni.
- ✓ **Ravimite parema kättesaadavuse tagamiseks** allkirjastati mais Balti riikide vaheline koostööleping, millega loodi alus ühiste ravimite ja meditsiiniseadmete riigihangete korraldamiseks ning varutud ravimite ja meditsiiniseadmete kiireloomuliseks laenamiseks vajaduse korral kolme riigi vahel.
- ✓ Riigikogule esitati ravimiseaduse muutmise seaduse eelnõu, millega **seadustatakse käsimüügi- ja retseptiravimite ostmise võimalus traditsioonilise apteegi osana toimiva e-apteegi kaudu**.
- ✓ Märtsis käivitus **perearstide ja pereõdede asendussüsteemi** katseprojekt, mis pakub abi perearstidele ja -õdedele asendajate leidmiseks puhkuste perioodiks ja tagab seeläbi igale inimesele perearstiteenuse olemasolu ka siis, kui oma perearst puhkab või muudel põhjustel ei saa teenust osutada.
- ✓ Juunis jõustus sotsiaalministri määrus, millega kehtestatakse **arstidele kuni 15 000 euro suuruse lähtetoetuse maksmine**. Toetus on mõeldud neile noortele arstidele, kes residentuuri lõpetamise järel asuvad tööle üld- või kohalikku haiglasse või maapiirkonna perearstipraksisesse, et motiveerida neid tööle jääma piirkondadesse, kus arstide leidmine on seni keeruliseks osutunud. Kahjuks taotleti ning maksti 2012. aastal toetust vaid ühel korral.
- ✓ **Kvaliteetsema arstiabi pakkumiseks saartel** jõudsid selle aasta novembris Kihnu, Ruhnu ja Vormsile telemeditsiinivahendid, mille kasutuselevõtt lihtsustab saarel tegutsevate esmaabiosutajate tööd ning tagab saarte elanikele suurema turvatunde.
- ✓ Sotsiaalministri 19. detsembri 2008. a määruse nr 83 „Rakkude, kudede ja elundite käitlemise eeskiri“ muutmise määruse vastuvõtmisega võeti üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/53/EL siirdamiseks ettenähtud inimelundite kvaliteedi- ja ohutusstandardite kohta.
- ✓ Seisuga 01.01.2013 on meetme „Õendus- ja hooldusteenuste infrastruktuuri arendamine“ raames valmis ehitatud või rekonstrueeritud 14 objekti (66,7% projektidest). Projektide raames rekonstrueeriti/ehitati kokku 42 262,9 m² pinda 957 hooldusravi ja hooldusabi voodikohaga.
- ✓ Valmis **rahvastiku tervise arengukava rakendusplaan aastateks 2013–2016**, kus nähakse ette erinevaid tegevusi narkomaania, HIV ja tuberkuloosinakkusega võitlemiseks, sotsiaalse sidususe suurendamiseks ja ebavõrdsuse vähendamiseks tervises, terviseteadlikkuse tõstmiseks laste ja noorte seas, psüühika- ja käitumishäirete esmashaigestumuse vähendamiseks, elu-, töö- ja õpikeskkonnast tulenevate terviseriskide vähendamiseks, rahvastiku kehalise aktiivsuse suurendamiseks, tervislike toitumusharjumuste

- propageerimiseks, riskikäitumise vähendamiseks ning kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavuse suurendamiseks.
- ✓ Novembris saadi heakskiit Norra finantsmehhanismist rahastatavale **rahvatervise programmile**, mille peamine fookus on laste vaimne tervis, teenuste arendamine psüühikahäirega lastele, sh regionaalse kättesaadavuse parandamine, veebipõhise vaimse tervise ja reproduktiivtervise alase teenuse arendamine. Lisatähelepanu all on nakkushaiguste leviku vähendamine vanglates.
  - ✓ Valmistati ette **üldarstiabi korraldusfunktsiooni viimine Terviseameti pädevusse** alates 01.01.2013.
  - ✓ Käivitus **elektroniline terviseandmete edastamise süsteem** puude raskusastme ja püsiva töövõimetus määramiseks.
  - ✓ Toimus kahe tervisesaatesarja ja ühe arstisaate ettevalmistamine koostöös ERRI ja Kanal 2 ning teiste partneritega.
  - ✓ Võeti kasutusele **vee terviseohutuse infosüsteem**, mis aitab tõhustada järelevalvet, hinnata õigeaegselt riske ja kiirendada ohuolukordadele reageerimist.
  - ✓ Valmis Sotsiaalministeeriumi juhitud ja multidistsiplinaarse töörühma välja töötatud **HIV-nakkuse testimise ja HIV-positiivsete isikute ravile suunamise tegevusjuh**, mille eesmärk on tagada HIVi nakatunute varajane avastamine, vähendades seeläbi nakatumisest mitteteadlike inimeste osakaalu, võimaldada õigeaegselt alustada ravi ning aidata kaasa nakkuse edasise leviku ennetamisele.
  - ✓ Moodustati **rinnaga toitumise edendamise Eesti komitee**, mille eesmärk on nõustada ministeeriumi imikute toitmise seotud küsimustes, osaleda imikute toitmise alaste seisukohtade kujundamisel ning koordineerida asjakohast teavitustööd.
  - ✓ Töötati välja **psühhiaatrilise abi seaduse muutmise seaduse eelnõu**, mis täiendab alkoholist, narkootilistest ja psühhotropsetest ainetest, samuti muudest toksilist joovet tekitavatest ainetest sõltuvuses olevatele isikutele sõltuvusest vabanemisel abi osutamise regulatsiooni.
  - ✓ Valmis uuring „Koondandmestik Eestis toodetavate, imporditavate ja kasutatavate ohtlike kemikaalide kohta koos andmetega nende käitlejate kohta“, mis on aluseks edasisele valdkondlikule poliitikakujundamisele.

2.4. Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata

- Lõpusirgele jõuti **alkoholipoliitika ja tubakapoliitika kontseptsioonide ehk roheliste raamatute** koostamisega. Laiade arutelude tulemusel valminud rohelistes raamatutes nähakse ette erinevaid meetmeid alkoholi ja tubaka tarbimise vähendamiseks. Roheliste raamatute valmimine on viibinud kaasatud osapoolte erimeelsuste tõttu pakutud meetmete suhtes. Rohelised raamatud esitatakse valitsusele 2013. aastal, mille järel hakatakse ellu viima juba konkreetseid tegevusi.

Tegevus- või poliitikavaldkond: pere- ja rahvastikupoliitika

3. Eesmärk: laste ning perede heaolu ja elukvaliteet on tõusnud

3.1. Indikaatorid, mille sihttasemed täideti / tõenäoliselt täidetakse

Indikaator	Kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks	Tegelik saavutustase 2012. aasta lõpuks
Suhtelise vaesuse määr 0–17-aastaste laste seas, %	18,8%	<i>Andmed avaldatakse 2013. aasta lõpus</i>
Perest eraldatud laste arv ja osakaal 0–17-aastaste vanuserühmas	väheneb	<i>Andmed avaldatakse 2013. aasta II kvartali lõpuks</i>

Lastele ja peredele tehtavate sotsiaalkaitsekulutuste osakaal SKP-s, %	2,0%	<i>Andmed pole veel avaldatud</i>
---	------	-----------------------------------

- ✓ 2011. aastal vähenes **laste suhtelise vaesuse määr** 17%-ni (2010. aastal 19,5%). Sarnaselt majanduskriisielsetele aastatele jäi laste suhtelise vaesuse määr elanikkonna näitajast madalamale tasemele (17,5%). Sarnaselt eelnevate aastatega oli ka 2011. aastal lastega leibkondadest suhtelise vaesuse määr kõige suurem ühe vanemaga lapse/lastega (32,6%) ning kolme ja enama lapsega leibkondades (21,2%). Tuginedes varasemate aastate näitajatele võime eeldada, et laste suhteline vaesus jääb allapoole prognoositud 2012. aasta sihttasest.
- ✓ **Perest eraldatud laste arv** oli 2011. aastal 454 (2010. aastal 460), perest eraldatud laste osakaal 0–17-aastastest lastest oli seega ligi 0,2%. Perest eraldatud laste arvu ja osakaalu mõjutab nii ennetava lastekaitsetöötajate töö tõhustamine kui 0–17-aastaste laste koguarv rahvastikus. Arvestades eelnevaid aastaid, võib eeldada, et perest eraldatud laste arv ja osakaal jääb 2011. aasta tasemele või väheneb mõnevõrra.
- ✓ Eurostat ei ole 2011. ja 2012. aasta andmeid **lastele ja peredele tehtavate sotsiaalkaitsekulutuste osakaalu kohta SKP-s** veel avaldanud (andmete avaldamise viiteaeg on ca 18 kuud). 2010. aastal suurenes nii SKP kui kasvasid vanemahüvitise kulutused, mistõttu lastele ja peredele tehtavate sotsiaalse kaitse kulude osakaal SKP-s jäi 2009. aasta tasemele (2,3%). 2011. aastal jätkus SKP suurenemine, kuid kulutused vanemahüvitisele ja peretoetustele vähenesid (sündimuse ja lapsevanemate tööhõive näitajate muutustest tulenevalt), mistõttu võib eeldada lastele ja peredele tehtavate sotsiaalse kaitse kulude vähenemist SKP-st. Arvesse võttes majandusprognoose ning Sotsiaalkindlustusameti vanemahüvitise kulutuste andmeid, võib eeldada, et lastele ja peredele tehtavate sotsiaalse kaitse kulude osakaal SKPst jääb 2012. aastal seatud sihttaseme lähedale või mõnevõrra allapoole sihttasest.

3.2. Indikaatorid, mille sihttasemed jäid/jäävad täitmata

Indikaator	Kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks	Tegelik saavutustase 2012. aasta lõpuks
Loomulik iive	positiivne	-1460*
Summaarne sündimuskordaja	1,67	<i>Andmed avaldatakse 2013. aasta mais</i>
Sotsiaalsete siirete, sh pensionid, mõju 0–17-aastaste laste suhtelise vaesuse vähendamisele, protsendipunkti	17 pp	<i>Andmed avaldatakse 2013. aasta lõpus</i>
Formaalse lastehoiuga hõlmatud 0–2-aastaste ning 3–6-aastaste laste osakaal kõigist vastava vanuserühma lastest, %	0–2-aastased	30%
	3–6-aastased	92%
<i>*Statistikaameti 12 kuu esialgsed andmed sündide ja surmade kohta</i>		

- Statistikaameti esialgsel andmel registreeriti 2012. aastal 14 054 elussündi ja 15 514 surma ehk **loomulik iive** oli taas **negatiivne** – suri 1460 inimest enam kui sündis. Negatiivset loomulikku iivet mõjutab ühelt poolt see, et 2012. aastal suurenes suremus võrreldes 2011. aastaga 288 surmajuhtumi võrra ehk ca 1,9% – viimaste aastate pidev surmade arvu langustrend katkes. Teisalt mõjutab negatiivse iibe suurenemist see, et 2012. aastal vähenes sündide arv eelmise aastaga võrreldes 659 sünni võrra ehk 4,5%. Sündide arv langes ligikaudu 2004. aasta tagusele tasemele, mil sündis vähem kui 13 992 last. Kõige enam on vähenenud esimeste laste sündide arv. Samas oli 2011. aastal sündimuse vähenemine veelgi suurem – ca 7,1% ehk võrreldes 2010. aastaga oli siis üle 1100 sünni vähem. Kahe eelmise aasta andmete

võrdlus viitab sellele, et sündide vähenemise trend on aeglustumas või peatumas, kuid täpsemalt näitab seda 2013. aasta.

- 2011. aastal oli **summaarne sündimuskordaja** 1,52. Statistikaameti esialgset sündide arvu arvestades jääb summaarne sündimuskordaja 2012. aastal alla 1,5 ehk 2004. aasta tasemele, mil näitaja oli 1,47. Taaste piir on 2,1.
- **Laste suhtelise vaesuse määra** vähendasid **sotsiaalsed siirded** (k.a pensionid ja peretoetused) Eestis 2011. aastal 14,4 protsendipunkti ehk ligi 46%. Seejuures on oluline, et laste suhtelise vaesuse määr enne sotsiaalseid siirdeid, sh pensionid, vähenes 32,5%-lt 2010. aastal 31,4%-le 2012. aastal. Arvestades elanike sissetulekute suurenemist ning tööturu paranemist, võib eeldada sotsiaalsete siirete mõju vähenemist, mistõttu jääb mõju ulatus allapoole seatud sihttasest.
- Oluline roll töö-, pere- ja eraelu ühitamisel ning kaudselt ka vaesuse leevendamisel on lapsehoiukohtade kättesaadavusel. Eurostati andmetel oli 2010. aastal **formaalse lastehoiuga hõlmatud** 21% 0–2-aastasest (EL keskmine 28%) lastest ning vanuserühmas 3–6-aastat 92%, mis näitab vajadust täiendavate lapsehoiukohtade järele just alla 3-aastaste laste hulgas. Uuringu andmetele tuginedes võib öelda, et lasteaiajärjekorrad on endiselt probleemiks, mistõttu võib eeldada, et ka 2012. aastal jääb 0–2-aastaste laste formaalse lapsehoiu ulatus allapoole seatud sihttasest.

3.3. Kavandatud tegevuste olulisemad vahetud tulemused, mis aitavad enam kaasa eesmärkide/sihttasemete täitmisele

- ✓ 2013. aasta juulist suureneb suhtelises vaesuses elavate lastega perede sissetulek, kuna allpool suhtelist vaesuspiiri elavatel lastega perekondadel on võimalik saada lisaks riiklike peretoetuste seaduse alusel makstavatele peretoetustele ka **vajaduspõhine peretoetus**. Ühe lapse toetust saava lapsega perekondade puhul on vajaduspõhise peretoetuse suurus juulist 2013 kuni 2014. aasta lõpuni 9,59 eurot kuus ning alates 2015. aastast 19,18 eurot kuus. Kahe ja enama lapse toetust saava lapsega perekondade puhul on vajaduspõhise peretoetuse suurus alates juulist 2013 kuni 2014. aasta lõpuni 19,18 eurot kuus ning alates 2015. aastast 38,36 eurot kuus. Kõigi kolme ja enama lapsega perede kolmanda ja enama lapse toetus tõuseb seniselt 57,54-lt tuleval aastal 76,72 euroni ning alates 2015. aastast 95,9 euroni kuus. Kui perre sünnib kolm või enam last korraga, tõstetakse sünnitoetus ühe lapse kohta rohkem kui kolmekordseks ehk 1000 eurot lapse kohta. Vajaduspõhise peretoetuse reform käivitub järgmisest aasta 1. juulist ning rakendub täismahus 2015. aastal.
- ✓ 2013. aastal **taastatakse tasustatud isapuhkus**. Isal on õigus saada kokku kümme tööpäeva isapuhkust kahe kuu jooksul enne arsti või ämmaemanda määratud eeldatavat sünnituse tähtpäeva ja kahe kuu jooksul pärast lapse sündi. Alates 1. jaanuarist 2013 tasutakse isapuhkus töötaja keskmise töötasu alusel, kuid mitte rohkem, kui on kolmekordne Eesti keskmine brutokuupalk.
- ✓ 2013. aastal jõustub muudatus, mille kohaselt lapsepuhkuse päevade hüvitamine seotakse töötasu alammääraga. Aastal 2013 on lapsepuhkuse päevamäär 13,76 eurot senise 4,25 asemel.
- ✓ **Lastekaitse korralduse tõhustamiseks** ja lapse õiguste paremaks tagamiseks alustati **uue lastekaitse seaduse koostamisega**. Novembris saadeti erinevatele osapooltele arvamuse avaldamiseks ja kooskõlastamiseks uue lastekaitse seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsus. Eelnõuga soovitakse tagada laste ja peredega tehtavas töös varane sekkumine, efektiivne ennetustöö, kõrge lastekaitsetöö kvaliteet ning tõhustada lastekaitse riiklikku korraldust. Lastekaitse seaduse eelnõu esitatakse Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks 2013. aasta lõpus.
- ✓ Veebruaris võttis valitsus vastu määrusemuudatuse, millega tõstetakse 1. jaanuarist 2013 asenduskoduteenust saama õigustatud lapse pearahha 15 euro võrra – teenuse maksimaalne maksumus tõuseb 640 eurolt 655 euroni kuus ning alla 3-aastaselt või puudega lapsel 1023 eurolt 1038 euroni kuus.
- ✓ **Peresõbralike ettevõtete riiklikuks tunnustamiseks** anti tänavu 31. mail üle auhind aasta pere- ja töötajasõbralikema ettevõtte konkursi võitjatele, kelleks olid sel aastal CPD OÜ ja AS

Regio. Pere- ja töötajasõbralikke firmasid tunnustatakse juba 12. aastat. 2012. aastal töötati välja **töötaja- ja peresõbraliku tööandja tunnistuse** väljastamise kriteeriumid ning meetodika. 2013. aasta esimeses pooles katsetatakse tunnistuse kriteeriume ja meetodikat ettevõtetes.

- ✓ Tehti ettevalmistustööd **tõenduspõhise vanemlusprogrammi** käivitamiseks. Selleks osales Sotsiaalministeerium koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Justiitsministeeriumiga Norra finantsmehhanismist rahastatava riskilaste ja -noorte ühisprogrammi taotluse ettevalmistamises. Konkreetsete tegevustega, nagu alusanalüüsi koostamine vanemlusprogrammi valikuks ning programmi adapteerimine ja rakendamine, alustatakse 2013. aasta II kvartalis.
- ✓ Alustati mitmete **laste ja perede arengukava 2012–2020** tegevuste elluviimisega. Olulisemate tegevustena võib välja tuua riigihanke „Lapsendamise eelsete ja järgsete teenuste piloteerimine“ läbiviimise, millega leiti pakkuja, kes 2013. aastal alustab süsteemselt seitsme lapsendajaperedele väga olulise teenuse pakkumist. Kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajate kompetentsuse suurendamiseks valmis lapse heaolu hindamise juhend ja lastekaitsetöötaja käsiraamat, valmistati ette ja 2013. aasta maikuu lõpuks töötatakse välja lastekaitsetöötajate supervisioonisüsteem. Läbiviimisel on tegevused lastekaitsetöötajatele jt esmatasandi spetsialistidele mõeldud standardiseeritud vanemlike oskuste hindamisvahendi kasutusele võtmiseks Eestis. Lastekaitse Liidu koordineerimisel ja Sotsiaalministeeriumi kaasrahastamisel lõppes projekti „Targalt Internetis“ esimene periood, jätkuprojekt kestab 2014. aasta sügiseni. Valmis arengukaval põhinev lasteraamat „Kreete“, millega Eesti perekondadele tutvustatakse arengukava sõnumit nii eesti- kui venekeelse trükise abil. Laste väärkohtlemise diagnostika meeskondade koolitused olid edukad: üle Eesti on koolitatud lapse väärkohtlemist senisest efektiivsemalt tuvastama nii lastekaitespetsialiste kui meedikuid.
- ✓ **Peretoetuste ja -teenuste rohelise raamatu koostamiseks** taotleti rahastust Tarkade Otsuste Fondist. 2013. aasta alguses kuulutati välja peredele mõeldud toetuste ning alushariduse ja lapsehoiuteenuse mõjude analüüsi kordushange, analüüsi tähtaeg on 2013. aasta oktoober. 2012. aasta lõpus toimus rohelise raamatu eksperdirühma esimene kohtumine ning 2013. aastal on planeeritud eksperdirühma koosolekutega jätkamine ja rohelise raamatu sisuline koostamine.
- ✓ Riigikantselei Tarkade Otsuste Fondi rahastamisel ning Õiguskantsleri Kantselei ja Sotsiaalministeeriumi koostöös valmis Poliitikauuringute Keskusel Praxis 2012. aastal „**Laste õiguste ja vanemluse monitooring**“, milles esmakordselt uuriti laste küsitluse kaudu laste arvamusi ja hinnanguid laste õiguste kohta, kuid käsitleti ka peresuhteid jt laste jaoks olulisi küsimusi.

3.4. Kavandatud tegevuste vahetud tulemused, mis jäid täitmata

Selles valdkonnas hilinenud tegevusi ei ole.

Hinnang tegevuskava elluviimisele

Sotsiaalministeerium on valdavalt suutnud oma 2012. aasta tegevuskavas planeeritud tegevused ellu viia, panustades eelkõige Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2011–2015 täitmiseks vajalike tegevuste planeerimisse, käivitamisse ja elluviimisse.

III osa: ASUTUSE JUHI HINNANG SISEKONTROLLISÜSTEEMI KOHTA JA ÜLEVAADE RIIGIRAAMATUPIDAMISKOHUSTUSLASE TEGEVUSEST SISEAUDITI KORRALDAMISEL

Hinnang sisekontrollisüsteemi kohta

Riigiraamatupidamiskohustuslase juhina on mul kohustus tagada sisekontrollisüsteemi tulemuslik toimimine ministeeriumi valitsemisalas.

Sisekontrollisüsteemi eesmärk on toetada asutuse eesmärkide saavutamist ning tagada:

- õigusaktidest kinnipidamine,
- vara kaitstus raiskamisest, ebasihpärasest kasutamisest, ebakompetentsest juhtimisest ja muust sarnasest tingitud kahju eest,
- asutuse tegevuse otstarbekus asutuse ülesannete täitmisel ning
- asutuse tegevusest tõese, õigeaegse ja usaldusväärse informatsiooni kogumine, säilitamine ja avaldamine.

Sisekontrollisüsteem on loodud riskide maandamiseks mõistlikule tasemele. Sisekontrollisüsteem põhineb riskide tuvastamise ja hindamise protsessil, hinnates riskide ilmumise tõenäosust ja realiseerumise mõju.

Asutuse juhina on mul kohustus anda hinnang ministeeriumi kui riigiraamatupidamiskohustuslase sisekontrollisüsteemile. Hinnang sisekontrollisüsteemile põhineb siseauditi juhi arvamusel, juhtkonna töö, välisaudiitorite jt väliste hindajate arvamustel. Siseauditi juhi arvamuse andmiseks viis siseauditi üksus läbi täiendava kindlustandva töövõtu.

Ministrina hindan osaliselt parandamist vajavaks ministeeriumi valitsemisala sisekontrollisüsteemi ostuprotsessi sh hangete läbiviimise protsessi lõikes, välisvahendite kasutada andmise ka kasutamise protsessi osas ning ISKE turvameetmete rakendamise juhtimis- ja kontrollisüsteemide osas.

Olulises osas parandamist vajavaks hindan ministeeriumi valitsemisala sisekontrollisüsteemi riigieelarveliste eraldiste, Hasartmängumaksu Nõukogu toetuste kasutada andmise ja kasutamise protsessi juhtimis- ja kontrollisüsteemide osas.

Ülevaade riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditi korraldamisel

Ministrina kinnitan, et siseaudiitoritele on tagatud tööks vajalikud tingimused, ligipääs tööks vajalikule informatsioonile ja funktsionaalne sõltumatus asutuse ülejäänud tööst. Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas on siseaudiitori kutsetegevus tsentraliseeritud ministeeriumi tasandile.

Siseauditi üksus lähtub oma tegevuses siseaudiitori kutsetegevuse standarditest, kuid siseauditi üksus ei ole läbinud standardite kohast kvaliteedihindamist, saamaks kindlust siseauditi üksuse tegevuse siseaudiitori kutsetegevuse standarditele vastavuse osas. Siseauditi üksuse juhile on omistatud avaliku sektori siseaudiitori kutsetase.

Siseauditi üksus peab läbima sisemise kvaliteedi hindamise hiljemalt 2014. aastal ning seejärel välise hindamise.

Ministrina hindan ministeeriumi siseauditi üksuse töö heaks. Samas mõõnan, et 2012. aastal on olnud siseauditi üksus osaliselt komplekteerimata ning ka 2013. aastal on siseauditi üksuse koosseis ebapiisav.

Peamiseks siseauditeerimise lisaväärtuseks pean juhtkonnale ja teistele osapooltele kindlustunde andmist, et ministeeriumis ja tema valitsemisalas rakendatud sisekontrollisüsteem on tulemuslik ja toetab püstitatud eesmärkide saavutamist, asutuse tegevus on õigusaktidega kooskõlas ning ressursse kasutatakse sihipäraselt ja säästlikult.

Oluline on ka ministeeriumi lepingupartnerite tegevuse kontrollimine, et tagada riigieelarve vahendite (sh EL struktuuritoetuse) korrektne ja tõhus kasutamine. Kinnitan, et auditite tulemusena tehtud märkusi ja soovitusi arvestatakse ministeeriumi ja tema allasutuste töö korraldamisel.

IV osa: ÜLEVAADE RIIGIRAAMATUPIDAMISKOHUSTUSLASE VALITSEMISALAS VÕI VALITSEVA MÕJU ALL OLEVATE ÄRIÜHINGUTE, AVALIK-ÕIGUSLIKE JURIIDILISTE ISIKUTE, SIHTASUTUSTE, MITTETULUNDUSÜHINGUTE JA MUUDE ISIKUTE KOHTA

Äriühingud

AS Hoolekandeteenused

Sotsiaalministeerium on ASi Hoolekandeteenused ainuaktsionär. Valitsuse loodud V/E Medis reorganiseeriti riiklikuks aktsiaseltsiks 01.06.1994. Vabariigi Valitsuse 22. veebruari 2007. a korralduse nr 125 alusel reorganiseeriti AS Medis 2007. aastal uute tegevusaladega äriühinguks AS Hoolekandeteenused. Eesmärk oli kujundada aktsiaselts 100%-liselt riigile kuuluvaks tsentraalseks psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekandeteenuste pakkujaks, millel on lisaks teenuste osutamise ja arendamise funktsioonile ka kinnistute (hooldekodud) haldamise ja kaasajastamise kohustus. Aktsiaseltsi kaudu realiseerib riik „Riiklike erihoolekandeteenuste ja -teenuste reorganiseerimise kava”.

Ettevõtte kontserni kuuluva sihtasutuse Hea Hoog (asutatud 09.04.2010) peamiseks põhikirjalisteks tegevusteks on:

- erivajadustega inimeste tööalane rehabiliteerimine, abistamine töö leidmisel, töö andmine, töö- ja ametialase koolituse ja väljaõppe korraldamine;
- abistamine ja nõustamine või nõustamise korraldamine;
- koostöö korraldamine teiste samalaadsete organisatsioonidega Eestis ja välismaal fondi eesmärgi järgivate programmide algatamisel ja teostamisel.

2012. aastal valmisid esimesed uued ja nüüdisaegsed teenuskohad, mida rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist, riigieelarvest ja omavahenditest. Uued teenuskohad alustasid tööd Karulas, Viljandis, Kehras, Tapal, Uuemõisas, Vändras ja Sinimäel.

2013. aastal avatakse uued teenuskohad Kodijärvel, Tõrvas, Türil ja Vääna-Vitis.

Kuigi uute teenuskohtade loomise projekt on mahukas ettevõtmine, mis haarab kogu teenuste valdkonda ja paljusid kodusid, jätkasime Euroopa sotsiaalteenuste kvaliteedimärgi Equass Assurance taotlemisega.

AS-le Hoolekandeteenused anti mitterahalise sissemaksena üle järgmised kinnistud: Kehra hoolekandeküla pindalaga 5,77 ha, Vihtra 6 Vändra alevis pindalaga 3,29 ha ja Staadioni tn 17 Türi linnas pindalaga 6,5 ha (harilikus väärtuses 70 tuhat eurot).

(tuhat eurot)

Tütarettevõtjad	Varade maht	Omakapitali maht	sh 2012. a tulem
AS Hoolekandeteenused	46 769	40 080	22 031

Avalik-õiguslikud juriidilised isikud

Eesti Haigekassa

Eesti Haigekassa on 2001. aastal loodud avalik-õiguslik juriidiline isik, mille eesmärk, ülesanded, pädevus, õiguslik seisund, tegevuse alused ja organid on sätestatud Eesti Haigekassa seaduses.

Haigekassa põhiülesanne on korraldada riiklikku ravikindlustust, võimaldada kindlustatutele ravikindlustushüvitiisi ning tagada ravikindlustusraha tõhus ja otstarbekas kasutamine. Oma tegevuste elluviimisel on Haigekassa Sotsiaalministeeriumi oluline partner.

Haigekassa ülesanded on:

- aidata kaasa ravistandardite ja ravijuhendite koostamisele;
- motiveerida tervishoiuasutusi arendama tervishoiuteenuste kvaliteeti;
- osaleda tervishoiu planeerimisel;
- avaldada arvamust Haigekassa ja ravikindlustusega seonduvate õigusaktide ja välislepingute eelnõude kohta;
- korraldada ravikindlustust ja Haigekassat puudutavate välislepingute täitmist;
- pidada ravikindlustuse andmekogu;
- anda nõu ravikindlustusega seonduvates küsimustes;
- tegeleda tervise edendamise ja haiguste ennetamisega sotsiaalkampaniaid läbi viies.

Eesti Haigekassa kõrgeim organ on 15-liikmeline nõukogu, kellest 5 esindavad tööandjaid, 5 kindlustatute ühinguid ja 5 riigivõimu. Nõukogu juhib sotsiaalminister. Haigekassat juhib kolmeliikmeline juhatus. Selle esimees juhib kogu organisatsiooni. Liikmete vastutusala jagunevad tervishoiu-, finants- ja IT-valdkondade vahel. Haigekassa struktuuris on 11 keskosakonda ja 4 piirkondlikku osakonda – Harju, Pärnu, Tartu ja Viru. Aasta lõpu seisuga oli Haigekassas 210 töötajat (2011. aastal 213).

Oma ülesannete täitmiseks teeb Haigekassa koostööd partnerite ja tööandjatega. Haigekassa partnerid on tervishoiuteenuste osutajad: haiglad, eriarstid, perearstid, hambaarstid ja apteegid, erialaseltsid ja tervishoiuteenuse osutajate ühendused, terviseedendajad, Sotsiaalministeerium ja teised riigiasutused. Strateegilised lepingupartnerid on haiglavõrgu arengukava haiglad.

2012. aasta lõpul oli ravikindlustatud isikute arv 1 237 104, võrreldes 2011. aastaga on arv langenud 1,0%. Kindlustatute üldarvu mõningase vähenemise on põhjustanud lisandunud pikaajalised töötud, kellel kindlustuskaitse on katkenud, ning riigist lahkunute arvu jätkuv kasv. 2012. aastal oli töötavaid kindlustatuid ligi 46% kindlustatute üldarvust (2011. aastal 45%) ja kindlustatutega võrdsustatud isikuid oli 49% (2011. aastal samuti 49%).

Tervishoiukuludest katab Haigekassa ca 68%, ülejäänud tuleb inimestelt ning riigi- ja omavalitsuse eelarvest. Haigekassa eelarve kulud olid 2012. aastal 780 906 tuhat eurot, sh ravikindlustuse kulud 773 575 tuhat eurot. Kulude kasv võrreldes 2011. aastaga oli 7,6%. Tulusid laekus 783 131 tuhat eurot, mis oli 6,5% enam kui 2011. aastal. Enamik tuludest (99,2%) laekus sotsiaalmaksu ravikindlustusest. Haigekassa 2012. aasta jooksva aasta tulem oli 2 225 tuhat eurot.

2011. aastal lõppes ravijuhendite arendamise rahvusvaheline projekt, mis algas 2010. aastal ja mille eesmärk oli ajakohastada juhendite koostamise põhimõtteid, et luua edaspidi väikeriigi olusid arvestavad rahvusvahelisele heale tavale vastavad ravijuhendid. Töö tulemust – „Eesti ravijuhendite koostamise käsiraamatut“ – tutvustati ühiselt 14. oktoobril Tartu Ülikooli arstiteaduskonna päeval. Tegevust jätkatakse uuendatud põhimõtete alusel, et luua terviklik kvaliteeti toetav süsteem. Projekti raames saadud tagasisidest tulenevalt koostati juhendite kättesaadavuse hõlbustamiseks ühtne veebileht www.ravijuhend.ee, kuhu on koondatud kõik ravi-, patsiendi- ja tegevusjuhenditega seonduv.

Perearstidega koostöö tulemusena muudeti perearstiabi pearahapõhise rahastamise põhimõtteid, suurendades alates 2012. aastast üldarstiabi rahastamist ning muutes seda diferentseeritumaks (nimistud, kus on enam eakaid patsiente, saavad suuremat pearaha). Arstiabi parema kättesaadavuse huvides maapiirkondades on kasvanud kaugustasu. Kõigil perearstidel on suurendatud uuringufondi ja lisaks on kvaliteeditasu süsteemis hea tulemuse saavutanud perearstidele loodud uus, kõrgem uuringufondi tase. Uuendatud on koolituskulude arvestamise põhimõtted. Kõik need uuendused teenivad eesmärki, et Eestis oleks tagatud kvaliteetne üldarstiabi.

Eesti Haigekassa majandusaasta aruandega saab tutvuda koduleheküljel: <https://www.haigekassa.ee/haigekassa/majandusaruanded-ja-eelarve>

Eesti Töötukassa

Eesti Töötukassa on avalik-õiguslik juriidiline isik, mis loodi 2001. aastal ja mis alustas tegevust 2002. aastal. Kindlustushüvitiisi hakati välja maksma 2003. aastal. 1. maist 2009 on Töötukassa ülesanne korraldada ka töötajatele ja tööandjatele tööturuteenuste osutamist ja tööturutoetuste maksmist.

Töötukassa viib ellu tööpoliitikat ja korraldab töötuskindlustust eesmärgiga:

- saavutada tööealise elanikkonna võimalikult kõrge tööhõive;
- ennetada pikaajalist töötust ja tööturult tõrjutust;
- kindlustada töö kaotanud inimestele töötusajate ajaks sissetulek;
- hüvitada töötajale töölepingu ülesütlemine koondamise korral;
- tagada töötajate nõuete kaitse tööandja maksejõuetuse korral.

Eesmärkide täitmiseks Töötukassa:

- maksab töötushüvitiisi, mis võimaldavad majanduslikult toime tulla ja sobivat tööd otsida;
- võtab osaliselt üle tööandja kohustused töötajate ees koondamise ja maksejõuetuse korral;
- toetab töölesaamist ning tõstab kvalifikatsiooni ja konkurentsivõimet;
- aitab töötajatel leida tööd, osutades selleks vajaduse korral tööturuteenuseid;
- vahendab tööandjatele sobivat tööjõudu ning toetab töötajate töölevõtmist.

Töötukassa kõrgeim juhtimisorgan on kuueliikmeline nõukogu, kus võrdselt kahe liikmega on esindatud tööandjad, töövõtjad ja valitsus. Tegevjuhtimise eest vastutab kolmeliikmeline juhatus.

Töötukassa organisatsioon koosneb keskkontorist ja 15 maakondlikust keskusest. Tallinnas asuvas keskkontoris (8 osakonda ja nõunikud) toimub strateegiline juhtimine, arendustöö ja tugiteenuste osutamine. Lisaks menetletakse keskkontoris kindlustushüvitiisi, ettevõtluse alustamise toetusi ja tööandjate taotlusi töökoha täitmiseks välismaalasega ning alates 2012. aastast ka töötutoetust. Maakondlikes osakondades toimub klientide nõustamine ja teenuste osutamine.

Töötukassa koosseisus oli 31.12.2012 seisuga kokku 512 Töötukassa eelarvest rahastatavat ametikohta (95 keskkontoris ja 387 maakondlikes osakondades), millest olid täidetud 498, ning 7 ESiF vahenditest rahastatavat ametikohta, millest olid täidetud kõik 7. Töötukassa töötajate palgakulu (sotsiaalmaksuta) oli 2012. aastal 5 999 tuhat eurot (2011. aastal 5820 eurot).

Töötajate pädevuse hindamiseks lisandus 2012. aastal karjäärinõustajate kompetentsimudelil esimene (käitumuslik) osa, teine (teadmiste) osa töötatakse välja 2013. aastal. Eelnevalt on välja töötatud kompetentsimudelid kuuele ametikohale.

Aasta lõpus valmis organisatsioonisisene klienditeenindusstandard, mis aitab tõsta klienditeenindustaset ning hoida ühtset teeninduskäekirja nii välis- kui siseklientidega.

2012. aastal toimus plaanipärane IKT arendus, kus põhirõhk oli jätkuvalt tööturuteenuste ja -toetuste infosüsteemil ning lõppeesmärk on viia 2013. aasta esimeses pooles kõik teenused ja

toetused vanast infosüsteemist uude. Üheks keerulisemaks arenduseks võib 2012. aastal lugeda kõiki hüvitusi/teenuseid/toetusi hõlmava ühtse tagasinõuete protsessi väljatöötamist ja juurutamist. 2012. aastal lisandus andmevahetus sotsiaalteenuste registriga STAR ning riigiabiregistriga.

Töötukassa eelarve tuludeks on laekumised töötuskindlustusmaksetest, tulud vahendite paigutamisest, eraldised riigieelarvest ja muud tulud, millest kaetakse Töötukassa teenuste ja tegevuse kulud. Alates 2011. aastast rahastatakse tööturuteenuseid ja -toetusi, välja arvatud töötutoetust, töötuskindlustuse seaduses sätestatud tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitalist ning riigieelarvest sihtotstarbelise eraldisena.

Kokkuvõtvalt rahastatakse Töötukassa teenuseid kolmest allikast:

- tulu töötuskindlustusmaksest: töötuskindlustushüvitis, kindlustushüvitis koondamise korral, maksejõuetushüvitis, sotsiaalmaks hüvitistelt, aktiivsed tööturumeetmed ja tegevuskulu;
- riigieelarve vahendid: aktiivsed tööturumeetmed ja nendega seotud kulu, erijuhtudel sotsiaalmaksu maksmise kulu ning töötutoetus;
- Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) vahendid: aktiivsed tööturumeetmed ja nendega seotud kulu;
- Euroopa Komisjoni otsetoetus EURES tegevusteks ja teenuste osutamiseks.

Töötukassa 2012. aasta eelarves oli planeeritud töötuskindlustusmaksete laekumisi kokku 209,3 miljonit eurot, sh kindlustatute kindlustusmaksleid 136,0 miljonit ja tööandjate kindlustusmaksleid 73,3 miljonit eurot. Tegelik laekumine oli prognoositust 0,8% suurem: kindlustatute maksleid laekus 137,1 miljonit ja tööandjate maksleid 73,8 miljonit eurot.

2012. aasta lõpu seisuga oli Töötukassa netovarade koguväärtus 469,4 miljonit eurot, sh 208,5 miljonit eurot töötuskindlustushüvitiste sihtfond, 92,8 miljonit eurot koondamise ja tööandja maksejõuetuse hüvitiste sihtfond, 8,2 miljonit eurot tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapital, 37,1 miljonit eurot reservkapital ning 122,7 miljonit eurot 2012. aasta jaotamata tulemit.

2012. aastal töötute arv vähenes ja hõivatute arv suurenes. Koos hõivatute arvu kasvuga 2012. aastal suurenes ka kuu keskmine kindlustatute arv (2%) ja seeläbi suurenes kindlustusvahendite tulubaas. Lisaks suurenes töötuskindlustusmaks laekumine tulenevalt keskmise palga tõusust. Kokku suurenes seetõttu töötuskindlustusmaksest laekunud tulu 9% võrra võrreldes 2011. aastaga.

Sihtasutused

Sotsiaalministeeriumi valitseva mõju all olevad sihtasutused

Sihtasutus	Asutajad	Asutamise aeg	Sihtasutuste eesmärgid
Sihtasutus Eesti Puuetega Inimeste Fond	Vabariigi Valitsus, riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks määrati Sotsiaalministeerium	Fondi põhikiri ja nõukogu koosseis kinnitati 07.04.1994 määrusega nr 129	Sihtasutuse eesmärk on rahaliste vahendite kogumise ja eraldamise kaudu toetada ja soodustada puuetega inimeste integreerimist ühiskonda, nende sotsiaalse aktiivsuse suurendamist ning neile võrdsete võimaluste loomist.
Eesti E-tervise Sihtasutus	Vabariigi Valitsus, riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks määrati Sotsiaalministeerium	Asutati 29.09.2005 VV korraldusega nr 614	Sihtasutus on üleriigiliste e-lahenduste edendaja ja arendaja tervishoiusüsteemis, laiema eesmärgiga aidata kaasa tervishoiusüsteemi arendamisele teadliku patsiendi keskseks. Sihtasutuse eesmärk on

			arendada ja hallata Eesti Vabariigi tervishoiu infosüsteemi komponente, samuti neid tegevusi koordineerida.
Sihtasutus Põhja-Eesti Regionaalhaigla	Vabariigi Valitsus, riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks määrati Sotsiaalministeerium	Asutati VV 25.07.2001 korraldusega nr 556	Sihtasutuse eesmärk on osutada kõrgekvaliteedilist eriarstiabi ja kiirabi, olla tervishoiutöötajate kvalifikatsiooni omandamisele eelneva ja järgneva koolituse õppebaasiks ning tegeleda tervishoiualase õppe- ja teadustööga.
Sihtasutus Viljandi Haigla	Vabariigi Valitsus, riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks määrati Sotsiaalministeerium	Asutati VV 20.12.2001 korraldusega nr 850	Sihtasutuse eesmärk on kõrgetasemeliste tervishoiuteenuste ja sellega kooskõlas olevate muude teenuste osutamine ning osalemine meditsiinalastes rakenduslikes uurimisprogrammides.
Sihtasutus Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus	Vabariigi Valitsus, riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks määrati Sotsiaalministeerium	Asutati VV 10.12.2002 korraldusega nr 807	Sihtasutuse eesmärk on kõrgetasemeliste tervishoiuteenuste, sellega kooskõlas olevate muude teenuste ja sotsiaalteenuste osutamine ning osalemine tervishoiualastes uuringutes.
Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum	Vabariigi Valitsus, riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks määrati Sotsiaalministeerium	Asutati VV 21.12.1998 korraldusega nr 1247	Sihtasutuse eesmärk on kõrgetasemelise arstiabi osutamine ning koostöös Tartu Ülikooli arstiteaduskonnaga arstidele ja muule meditsiinipersonalile diplomieelse ning -järgse välja- ja täiendõppe andmine ning meditsiinalane teadustöö.
Sihtasutus Sillamäe Narkorehabilitatsioonikeskus	Vabariigi Valitsus, riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks määrati Sotsiaalministeerium	Asutati VV 31.05.2004 korraldusega nr 391	Sihtasutuse eesmärk on sõltuvusprobleemidega isikutele tugiteenuste osutamine ning nende abistamine narkootikumidest võõrutamisel, samuti ennetustöö ning osalemine uurimisprogrammides ja tervete eluviiside propageerimine.

Aastaaruandes kajastuvad muud sihtasutused

Sihtasutus	Asutajad	Asutamise aeg	Selgitused
Sihtasutus Tartu Kiiirabi	Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum ja Tartu linn	29.06.2001	Sihtasutuse eesmärk on kõrgetasemelise haiglaeelse ja haiglatevahelise erakorralise meditsiiniteenuse osutamine. Koostöös Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ja Sihtasutusega Tartu Ülikooli Kliinikum antakse teistele erakorralist meditsiiniteenust osutavatele asutustele ja ettevõtetele meditsiinipersonali diplomieelset ja -järgset ning välja- ja täiendõpet.

Sihtasutuse osalust kajastatakse Sotsiaalministeeriumi aastaaruandes tulenevalt valitsevast mõjust ühe asutaja, Sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum suhtes. Üksus ei kuulu konsolideerimisele kliinikumi poolt, sest tema bilansimaht ja müügitulu ei ületa 5% kliinikumi vastavatest näitajatest. Tagamaks riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuete täitmist ja sihtasutuse andmete kajastumist riigi koondbilansis, on osaluse kajastajaks ministeerium.

Sihtasutus	Asutajad	Asutamise aeg	Selgitused
Sihtasutus Eesti Tervishoiu Pildipank	Võrdsetes osades SA Tartu Ülikooli Kliinikum ja SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla	12.06.2006	Sihtasutuse eesmärk on võimaldada tervishoiuteenuste osutajatele tervishoiuteenuste osutamisel vajalike diagnostiliste piltide arhiveerimist ja kuvamist.

Alates 2008. aastast kajastatakse Sotsiaalministeeriumi bilansis kokkuleppel ministeeriumi juhtkonna ja Rahandusministeeriumiga SA Eesti Tervishoiu Pildipank netovara. SA Eesti Tervishoiu Pildipank asutajateks olid võrdsetes osades SA Tartu Ülikooli Kliinikum ja SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla. Kuni 2008. aastani liitis Rahandusministeerium SA Eesti Tervishoiu Pildipank netovara riigi koondaruandele.

2012. aastal mitterahalisi sissemakseid sihtasutustele ei tehtud.

Peamised majandusnäitajad

(tuhat eurot)

Sihtasutus	Varade maht	Omakapitali maht	sh 2012. a tulem
Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum*	119 181	85 333	1 348
Sihtasutus Põhja-Eesti Regionaalhaigla	137 608	72 269	3 436
Sihtasutus Viljandi Haigla	10 958	7 175	1 688

Sihtasutus Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus	Haapsalu	3 869	3 352	1 210
SA Eesti Tervishoiu Pildipank		1 159	948	191
Eesti E-tervise Sihtasutus		2 598	1 099	-149
Sihtasutus Sillamäe Narkorehabili- tatsioonikeskus		293	235	148
Sihtasutus Eesti Puuetega Inimeste Fond		83	82	-4
KOKKU		275 749	170 493	7 868

* kajastatud koos SA Tartu Kiirabi näitajatega (vt lisa 8).

Muud isikud (rahvusvahelised organisatsioonid, nt NIB jmt)

Valitsemisala asutustel on tihedad koostöösuhted oma valdkonnas ka väljaspool Eestit. Eesti Vabariigil Euroopa Liidu liikmesriigina on välispoliitiline kohustus osaleda rahvusvahelistes organisatsioonides. Sotsiaalministeerium koos valitsemisala asutustega osaleb rahvusvahelistes organisatsioonides lähtuvalt Välisministeeriumi välispoliitilistest suunistest ning ministeeriumi spetsiifilistest töösuundadest ja vajadustest. Rahvusvahelised organisatsioonid on kohad parimate rahvusvaheliste praktikate vahetamiseks. Aktiivne osalemine rahvusvahelistes organisatsioonides aitab Eesti Vabariigil olla rahvusvaheliselt nähtav ja tuntud ning osaleda organisatsiooni juhitavate poliitiliste suundade väljatöötamises.

Allolev tabel annab ülevaate rahvusvahelistest organisatsioonidest, mille liikmeks on ministeerium või valitsemisala allasutus, koos tasutud ja planeeritud liikmemaksu summadega.

(Liikmemaksu tõus Rahvusvahelises Tööorganisatsioonis ja Maailma Terviseorganisatsioonis tuleneb sellest, et Eesti Vabariik on väljunud abivajavate riikide nimekirjast ning liikmemaksu summa on otseselt sellega seotud.)

(tuhat eurot)

Asutuse nimi	Organisatsiooni nimi		2011 täitmine	2012 täitmine
	eestikeelne nimi	inglisekeelne nimi		
Sotsiaalministeerium	Rahvusvaheline Tööorganisatsioon	International Labour Organization (ILO)	111	118
Sotsiaalministeerium	Läänemeremaade Nõukogu riskilaste ekspertgrupp	Council of Baltic Sea States Nordic Council Expert Group for cooperation on the Children at Risk in the Baltic Sea Region (CBSS expert group on the Children at Risk)	9	9
Sotsiaalministeerium	Maailma	World Health Organization	137	147

	Terviseorganisatsioon	(WHO)		
Sotsiaalministeerium	Uimastite kuritarvitamise ning ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu võitlemise koostöögrupp (Pompidou grupp)	Co-operation Group to combat Drug Abuse and illicit Trafficking in Drugs (Pomidou Group)	4	4
Sotsiaalministeerium	Põhjamootme rahvatervise ja sotsiaalse heaolu partnerlus	Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being (NDPHS)	15	16
Sotsiaalministeerium	Rotterdami Konventsioon	Rotterdam Convention	0	1
Sotsiaalministeerium	Maailma Terviseorganisatsiooni tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsioon	WHO Framework Convention on Tobacco Control (FCTC)	3	4
Sotsiaalministeerium	OECD keskkonnatervise ja -ohutuse programm	OECD Environment Health and Safety Programme	14	12
Sotsiaalministeerium	WHO ja UNECE vee ja tervise protokollide rakendamise toetus	Support to the programme of work under the Protocol on Water and Health	0	1
Sotsiaalministeerium	OECD tervisevaldkonna vabamakse		0	2
Sotsiaalministeerium	ÜRO vananemise töögrupp	United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) , Working Group on Ageing.	0	3
Sotsiaalministeerium	Euroopa võrdõiguslikkuse organite võrgustik	European Network of Equality Bodies	0	1
Tööinspeksioon	Ülemaailmne Tööinspeksioonide Assotsiatsioon	International Association of Labour Inspections (IALI)	1	1
Raviamet	Euroopa Liidu riiklike regulatsioonide ja müügilubade andmebaas	Communication and Tracking System for the Mutual Recognition Procedure (CTS)	12	12
Raviamet	Ravimite tootmise inspektorite rahvusvaheline organisatsioon	Pharmaceutical Inspection Co-operation Scheme (PIC'S)	6	7
Sotsiaalkindlustusamet	Rahvusvaheline Sotsiaalkindlustuse Assotsiatsioon	International Social Security Association (ISSA)	11	14
Astangu Kutserehabilitatsioonikeskus	Euroopa Rehabilitatsiooni Platvorm	European Platform for Rehabilitation (EPR)	5	5
Tervise Arengu	Euroopa tervist	EuroHealthNet	2	2

Instituut	edendavate institutsioonide ühendus			
Tervise Arengu Instituut	Rahvusvaheline rahvatervise instituutide ühendus	International Association of National Public Health Institutes (IANPHI)	3	3
Terviseamet	Tõhusa ja tulemusliku järelevalve ja kontrolli organisatsioon Euroopas	The organisation for effective and efficient supervision and inspection in Europe (EURinSPECT)	3	3

V osa: RAAMATUPIDAMISE SEADUSEST TULENEVAD TÄIENDAVAD NÕUDED TEGEVUSARUANDELE

Olulisemad aruandeaasta jooksul tehtud ja lähitulevikus planeeritavad investeeringud

2012. aastal kulutati tuberkuloosiravimite soetamiseks 305 tuhat eurot. Vaktsiine soetati 2 343 tuhande euro eest, HIVi- ja AIDSi-ravimeid soetati 11 598 tuhande euro eest ja antidoote 82 tuhande euro eest.

Sotsiaalministeeriumi infotehnoloogiakulude 2012. aasta eelarve oli 2082 tuhat eurot, sh 2011. aastast ülekantud vahendid 473 tuhat eurot. 1 477 tuhat eurot kanti üle 2013. aastasse eelnevalt sõlmitud lepingute ja arendusprojektide kuludeks. 2012. aastal valmis veeohutuse infosüsteem, mis on saanud kasutajatelt hea tagasiside. Jätkati praeguse Sotsiaalkindlustusameti infosüsteemi SKAIS asemel uue infosüsteemi loomist. Tegemist on väga suure arendusega, mis finantseerimise jätkudes valmib eeldatavalt 2017. aastaks. Samuti jätkus haldusala IT konsolideerimine, mis suures osas lõpetati 2012. aastal.

Väga olulise osa valitsemisala investeeringutest moodustasid uute peremaja tüüpi asenduskodude ehitused. Investeeringute eesmärk oli vanemliku hoolitsuseta lastele paremate elamis- ja õppimistingimuste tagamine riiklike hoolekandeesutuste reorganiseerimisega, mis aitab luua võimalikult kodulähedase kasvukeskkonna asenduskoduteenuse osutamiseks. Teenuse üleviimine peremajade põhimõttele annab pikemas perspektiivis võimaluse olla teenuse pakkumisel paindlikum ning rakendada vajaduse korral teistsuguseid asendushoolduse vorme.

Investeeringuid kaasrahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) ja Eesti-Šveitsi koostööprogrammi vahenditest:

ERFi meetme „Riiklike lastehoolekandeesutuste reorganiseerimine“ meetme eelarve on 9 792 542 eurot, millest riiklik kaasfinantseering moodustab 1 564 438 eurot ja toetus 8 228 104 eurot.

Riiklike lastehoolekandeesutuste reorganiseerimise projektide elluviimise eelarve oli 2012. aastal 1 432 283 eurot, sh välisvahendeid 1 188 329 eurot. Meetme raames reorganiseeritakse 26 laste peremaja tüüpi ehitist. 2012. aasta lõpuks on valminud Pärnu, Narva-Jõesuu, Haapsalu, Tartu ja Elva asenduskodud ning projekteerimisel on Narva ja Kuresaare peremajad.

Eesti-Šveitsi koostööprogrammi vahendite kogueelarve on 4 945 033 eurot, millest riiklik kaasfinantseering on 737 255 eurot ja toetus 4 177 778 eurot. 2012. aasta eelarve oli 2 367 942 eurot, sh välisvahendeid 2 012 751 eurot ja 2011. aastast ülekantud 80 390 eurot. Projekti raames ehitatakse 11 uut peremaja Elvasse, Saarepeedile, Viljandisse ja Juurusse. 2012. aasta lõpuks olid kõik peremajad valminud. 2013. aastasse jäävad kohalikele omavalitsustele üleandmisega seotud tegevused.

Majandustegevusest laekunud tulude arvelt soetati Raviametile IT tarkvara ja seadmeid, Terviseametile laboriseadmeid ja -tarvikuid.

Olulisemad uurimis- ja arendustegevuse projektid ning nendega seotud väljaminekud aruandeaastal ja järgmistel aastatel on esitatud alljärgnevas tabelis.

(tuhat eurot)

Projekti nimi	Rahastamise allikas	2011	2012
Eraldised Tartu Ülikoolile geenivaramu pidamiseks ja säilitamiseks	20	0	290 798
Toimetulekutoetuse kasutamine ja mõjud leibkonna vaesusele aastatel 2005–2010	00	4 528	
Terviseameti projekt „Liitumine kiirabi ja päästeasutuste ühise sidesüsteemiga“	20	0	183 281
	40	0	588 203
Tööjõu riigisisese mobiilsuse uuring	00	5 331	0
	20	30 210	0
Kollektiivlepingute andmekogu	00	259	0
	20	1 467	0
Kollektiivsete töösuhete ja sotsiaaldialoogi probleemide kaardistamise uuringud	00	26 044	0
	20	147 585	0
Individaalsete töösuhete uuringud	31	0	8 361
	40	0	47 380
Tööhõiveprogrammi tööturumeetmete hindamine	31	2 860	0
	40	16 209	0
Vanemaealised tööturul	31	0	6 705
	40	0	37 995
Ohtlike kemikaalide kasutamine töökohal	31	0	3 528
	40	0	19 992
Tervislike valikute ja eluviiside soodustamine (ESF)	40	0	1 781 679
Töölisaatmist toetavad hoolekandemeetmed (TAI)	40	0	58 675
Tuberkuloosi ennetamine süstivate narkomaanide ja HIV-positiivsete seas (TUBIDU)	40	0	118 360
Longituuduuring geenikeskkonna ja perekondliku agregatsiooni mõjust krooniliste haiguste riskitegurite kujunemises (I. Family)	40	0	13 073
Uimastiseirekeskuse grant	40	0	53 886
Eesti kaitsejõudude HIV/STI haridus ja ennetus (DHAPP)	40	0	36 079
Rahvastiku faktiline toitumisuuring (RTFU lapsed)	20	0	3 931
Rahvastiku faktiline toitumisuuring (RTFU täiskasvanud)	20	0	2 999
Zoonooside nakatumisrisk Eestis: puukidega ülekantavad haigustekitajad ja E-hepatiidi viiruse looduskollete ning endeemiliste piirkondade kaardistamine ja iseloomustamine (TerVe_Zoonrisk)	40	0	28 799
Kliinilised ja molekulaarepidemioloogilised uuringud HIV-nakatanud inimeste seas (HIV_Bridge)	40	0	22 290
Krooniliste haiguste riskitegurite kujunemine ja levimus ning võimalikud interventsioonid: lapsest täiskasvanuni prospektiivses longituudkohordis (TerVe ELIKTU)	40	0	7 415
Tervisedenduse tulemuslikkus Eesti koolides (TerVe_Kool)	40	0	21

Rahvastiku faktiline toitumisuuring, täiskasvanud (TerVe RTFU täiskasvanud)	40	0	790
Teaduse sihtfinantseering: tuumorprogressiooni immunoloogia	40	0	78 476
Teaduse sihtfinantseering: emergeeruvate zoonooside tekitajad	40	0	63 630
Teaduse sihtfinantseering: krooniliste haiguste epidemioloogia	40	0	95 112

Raamatupidamise aastaaruande lisas 18 on kajastatud tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmete kõik raamatupidamiskohustuslaselt aruandeaastal saadud tasud ja soodustused, liikmetega seotud potentsiaalsed kohustused, selgitus, millised ametikohad on loetud tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmeteks ning töötajate tasu üldsumma.

Raamatupidamise aastaaruande lisas 25 on esitatud info raamatupidamise aastaaruande koostamise perioodil toimunud olulistest sündmustest, mis ei kajastu raamatupidamise aastaaruandes, kuid mis oluliselt mõjutavad või võivad mõjutada järgmiste majandusaastate tulemusi.

Tegevuskeskkonna üldine (makromajanduslik) areng ja selle mõju (majandus)tulemustele.

Sotsiaalministeerium koos valitsemisala asutustega on viimastel aastatel teinud mitmeid ümberkorraldusi, et tulla toime kasvavate nõudmistega ja ootustega. Kriitilise mõjuga on olnud majanduskulude külmutamine ja personalikulude eraldamisel vajaduste mitteamestamine. Samal ajal on suurenenud Euroopa Liidu õigusest tulenevad kohustused, töös on mitmeid olulisi suuri reforme ning kasvanud on sihtgruppide surve muudatuste kiiremaks elluviimiseks. See kõik on kaasa toonud ametnike töökoormuse kasvu ning olukorra, kus me ei suuda alati kõikides küsimustes vajalikul määral kaasa rääkida. Arengukava perioodi vaadates on olulisim EL struktuurivahendite käesoleva perioodi tegevuste lõpuleviimine ning nende abil tehtud ja algatatud tegevuste jätkumise tagamine. Kriitilise tähtsusega on kiirelt ette valmistada EL uueks programmiperioodiks 2014–2020 ja tagada järgmise perioodi vahendite kiire avanemine ja kasutuselevõtt.

Info on esitatud tegevuskava täitmise aruande peatükis.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(tuhat eurot)

	Lisa	31.12.12	31.12.11
Varad		369 602	226 648
Käibevara		132 289	22 589
sh raha ja pangakontod	3	4 361	4 307
maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	5	95 654	5
muud nõuded ja ettemaksed	6	25 693	14 984
varud	7	6 581	3 293
Põhivara		237 313	204 059
sh osalused sihtasutustes	8	170 493	162 625
osalused tütarettevõtjates	9	40 080	14 780
maksu-, lõivu ja trahvinõuded	5a	466	0
pikaajalised nõuded ja ettemaksed	6	561	898
kinnisvarainvesteeringud	10	81	83
materiaalne põhivara	11	22 422	22 284
immateriaalne põhivara	12	3 210	3 389
Kohustused ja netovara		369 602	226 648
Lühiajalised kohustused		60 717	52 160
Võlad tarnijatele		4 480	3 805
<i>sh võlg põhivara eest</i>		<i>215</i>	<i>462</i>
Võlad töövõtjatele		2 131	2 485
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	6	46 501	38 098
Eraldised	13	7 439	6 671
Laenukohustused	14	166	1 101
Pikaajalised kohustused		104 337	92 418
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	6	353	357
Eraldised	13	103 984	92 061
Eelarvesse kuuluv netovara		204 548	82 070

Tulemiaruanne

(tuhat eurot)

	lisa	2012	2011
Tegevustulud		1 071 885	1 031 810
Sotsiaalmaks ja sotsiaalkindlustusmaksed	5b	1 005 802	1 003 436
Kaupade ja teenuste müük		4 891	5 054
<i>Riigilõivud</i>	5b	393	373
<i>Tulud majandustegevusest</i>	16	4 498	4 681
Saadud toetused	15a	60 637	22 798
Muud tulud	17	555	522
<i>Kasum põhivara ja varude müügist</i>		2	0
<i>Trahvid</i>		151	63
<i>Eespool nimetatata muud tulud</i>		402	459
Tegevuskulud		-1 936 340	-1 857 996
Antud toetused	15b	-1 822 495	-1 750 344
<i>Sotsiaaltoetused</i>		-1 731 675	-1 685 414
<i>Muud toetused</i>		-90 820	-64 930
Tööjõukulud	18	-24 368	-24 668
Majandamiskulud	19	-78 663	-76 348
Muud tegevuskulud	20	-8 418	-4 737
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	21	-2 396	-1 899
Tegevustulem		-864 455	-826 186
Finantstulud ja -kulud		24 457	-5 506
<i>Intressikulu</i>	13	-5 477	-4 913
<i>Tulem osalustelt</i>	8,9	29 899	-639
<i>Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt</i>	6	0	1
<i>Muud finantstulud ja -kulud</i>	6	35	45
Aruandeperioodi tulem		-839 998	-831 692
Siirded	22a	839 998	831 692

Rahavoogude aruanne

(tuhateurot)

Rahavood põhitegevusest	lisa	2012	2011
Aruandeperioodi tegevustulem		-864 455	-826 186
Korrigeerimised			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	21	2 396	1 899
Käibemaksukulu põhivara soetuselt		3 958	366
Kasum/ kahjum põhivara müügist	17	-2	0
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		-55 646	-15 215
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		49 359	13 904

Korrigeeritud tegevustulem		-864 390	-825 232
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus		-99 998	2 824
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus		4 409	5 744
Rahavood põhitegevusest kokku		-959 979	-816 664
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara eest (v.a finantsinvesteeringud ja osalused)		-4 398	-4 396
Põhivara müügist laekunud tulu		2	0
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		27 238	9 526
Makstud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		-26 311	-8 915
Antud laenud		0	-355
Tagasi makstud laenud		24	780
Laekunud intressid ja muu finantstulu		35	46
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-3 410	-3 314
Rahavood finantseerimistegevusest			
Laekunud laenud		0	21
Tagasi makstud laenud		0	-807
Arvelduskrediidi muutus		-935	1 101
Tagasi makstud kapitalirendikohustused		0	-3
Netofinantseerimine eelarvest		964 378	820 858
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		963 443	821 170
Puhas rahavoog		54	1 192
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	3	4 307	3 115
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	3	4 361	4 307
Raha ja selle ekvivalentide muutus		54	1 192

Netovara muutuste aruanne

(tuhat eurot)

Saldo 31.12.09	lisa	92 004
Põhivara ümberhindlus		8
Muudatused arvestuspõhimõtetes		2 692
Siire tulemi elimineerimisest		20
Kokku muutused		2 720
Saldo 31.12.10 korrigeeritud		94 724
Põhivara ümberhindlus	11	95
Siire tulemi elimineerimisest		-81
Muudatused arvestuspõhimõtetes 2010. a korrigeerimine		-2 873

Siire tulemi elimineerimisest	22	-9 795
Kokku muutused		-12 654
Saldo 31.12.11		82 070
Põhivara ümberhindlus	11	48
Muudatused arvestuspõhimõtetes	9	3 199
Siire tulemi elimineerimisest	22	119 231
Kokku muutused		122 478
Saldo 31.12.12		204 548

Riigieelarve täitmise aruanne

Selgitused eelarve täitmise aruande juurde on esitatud lisas 24.

(tuhat eurot)

Klassifikaatori kood	Nimetus	2012 esialgne eelarve	2012 lõplik eelarve	2012 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2013. aastasse
	Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses			3 206		
<i>Tulude laekumine</i>						
32	Kaupade ja teenuste müük	4 248	5 371	5 388	17	0
35	Saadud toetused	70 067	72 430	72 430	0	0
38	Muud tulud	452	452	1 012	560	0
Tulude laekumine kokku		74 767	78 253	78 830	577	0
sh mitterahalised tulud ¹				20 784		
<i>Kulude tasumine</i>						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-18 268	-24 348	-21 383	2 965	-2 845
4	Eraldised	-2 731	-2 687	-2 683	3 280	-2 844
5	Tegevuskulud	619	267	987		
6	Muud kulud	-37 941	-44 087	-38 168	5 919	-5 865
Kulude tasumine kokku		-2 787 910	-2 755 863	-2 743 694	12 169	-11 554
sh mitterahalised kulud ²				-793 021		
Riigikassast saadud siirded				1 900 211		
Riigikassale üle antud siirded				-6 595		
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus				4 195		
Jaotamata summad						
<i>Tulude laekumine</i>						
32	Kaupade ja teenuste müük	4 248	5 371	5 388	17	0
35	Saadud toetused	70 067	72 430	72 430	0	0

38	Muud tulud	452	452	1 012	560	0
Tulude laekumine kokku		74 767	78 253	78 830	577	0
<i>Kulude tasumine</i>						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-18 268	-24 348	-21 383	2 965	-2 845
6	Muud kulud	-82	-161	-156	5	0
Kulude tasumine kokku		-18 350	-24 509	-21 539	2 970	-2 845
Sotsiaalministeerium						
4	Eraldised	-887 002	-888 969	-886 150	2 819	-2 394
5	Tegevuskulud	-10 954	-13 682	-10 611	3 071	-3 071
Kulude tasumine kokku		-897 956	-902 651	-896 761	5 890	-5 465
Raviamet						
4	Eraldised	-19	-19	-19	0	0
5	Tegevuskulud	-1 971	-3 112	-2 588	524	-524
Kulude tasumine kokku		-1 990	-3 131	-2 607	524	-524
Sotsiaalkindlustusamet						
4	Eraldised	-1 813 894	-1 767 436	-1 767 000	436	-436
5	Tegevuskulud	-9 328	-10 019	-9 535	484	-484
Kulude tasumine kokku		-1 823 222	-1 777 455	-1 776 535	920	-920
Tööinspeksioon						
4	Eraldised	-1	-1	-1	0	0
5	Tegevuskulud	-2 355	-2 364	-2 276	88	-88
Kulude tasumine kokku		-2 356	-2 365	-2 277	88	-88
Riikliku Lepitaja Kantselei						
5	Tegevuskulud	-82	-84	-84	0	0
Kulude tasumine kokku		-82	-84	-84	0	0
Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei						
4	Eraldised	-1	-1	-1	0	0
5	Tegevuskulud	-60	-60	-59	1	-1
Kulude tasumine kokku		-61	-61	-60	1	-1
Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus						
4	Eraldised	-6	-5	-6	-1	0
5	Tegevuskulud	-2 096	-2 263	-2 106	157	-157
Kulude tasumine kokku		-2 102	-2 268	-2 112	156	-157
Terviseamet						
4	Eraldised	-27 138	-27 232	-27 223	9	-9
5	Tegevuskulud	-5 059	-5 891	-5 120	771	-771

Kulude tasumine kokku		-32 197	-33 123	-32 343	780	-780
Illuka Varjupaigataotlejate Vastuvõtkeskus³						
4	Eraldised	-46	-21	-11	10	-1
5	Tegevuskulud	-187	-159	-124	35	-4
Kulude tasumine kokku		-233	-180	-135	45	-5
Tervise Arengu Instituut						
4	Eraldised	-3 512	-3 583	-3 576	7	-4
5	Tegevuskulud	-5 849	-6 453	-5 665	788	-765
Kulude tasumine kokku		-9 361	-10 036	-9 241	795	-769

¹ Mitterahaliste tuludena kajastatakse Innove SA (20 355 tuhat eurot) ja Rahandusministeeriumi (429 tuhat eurot) tehtud välisprojektide makseid. Maksete tegemisel on kasutatud Sotsiaalministeeriumi eelarve järjetunnust.

² Mitterahaliste kuludena kajastatakse Maksu- ja Tolliameti poolt Eesti Haigekassale ülekantud sotsiaalmaksu osa summas 772 091 tuhat eurot, Innove SA kulusid summas 20 500 tuhat eurot ning Rahandusministeeriumi kulusid summas 430 tuhat eurot. Maksete tegemisel on kasutatud Sotsiaalministeeriumi eelarve järjetunnust.

³ Asutuse tegevus lõpetatakse 21.04.2013 (alus: sotsiaalministri 21.02.2013 määrus nr 12)

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

Üldpõhimõtted

Sotsiaalministeeriumi konsolideeritud 2012. aastaaruande koostamisel on lähtutud Eesti Vabariigi heast raamatupidamistavast ja riigieelarve seadusest. Hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele, raamatupidamise seadusele, Raamatupidamise Toimkonna juhenditele ja riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuetele. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on järgitud soetusmaksumuse printsiipi.

Aastaaruandesse hõlmatud asutuste nimekiri ja nende tähtsamad finantsnäitajad on esitatud lisa 2. Aastaaruandesse hõlmatud asutuste omavahelised nõuded, kohustused, tulud ja kulud on konsolideerimisel elimineeritud, v.a eelarve täitmise aruandes.

Raamatupidamise aastaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Raha ja raha ekvivalendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite. Deposiitidelt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena. Bilansipäeva seisuga korrigeeritakse rahajääki Riigikassa kontode osas, millel on negatiivne saldo (kasutatud arvelduskrediidi ulatuses).

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi baasil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Pikaajalisi nõudeid kajastatakse algselt saadaoleva tasu nüüdisväärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Nõuded ostjate vastu

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse majandustegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid.

Ostjate tasumata summad kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Summade laekumise tõenäosust on hinnatud individuaalselt iga nõude kohta eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni ostja maksevõime kohta. Ebatõenäoliseks arvatud või lootusetu nõude laekumisel näidatakse varem kajastatud kulu vähendamist perioodis, mil laekumine toimus.

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud otsestest kulutustest. Varude arvestamisel kasutatakse kaalutud keskmise soetushinna meetodit. Varud hinnatakse alla eeldatavale neto realiseerimismaksumusele, kui see on madalam nende soetusmaksumusest.

Osalused sihtasutustes

Aruandekohustuslase bilansis kajastatakse neid osalusi sihtasutustes ja mittetulundusühingutes, mille üle riigiraamatupidamiskohustuslasel on valitsev või oluline mõju. Osalused on bilansis kajastatud kapitaliosaluse meetodil.

Osalused tütarettevõtjates

Tütarettevõtjat loetakse kontrolli all olevaks, kui aruandekohustuslane omab üle 50% tütarettevõtja hääleõiguslikest aktsiatest või osadest, on võimeline kontrollima tütarettevõtja tegevus- ja finantspoliitikat või omab õigust nimetada või tagasi kutsuda enamikku nõukogu liikmetest. Sidusettevõtjaks loetakse ettevõtjat, milles omatakse hääleõigusega aktsiatest või osadest 20–50%. Osalusi tütar- ja sidusettevõtjate aktsiates ja osades kajastatakse kapitaliosaluse meetodil.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hooneid), mida hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida aruandekohustuslane ega ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused).

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates kahest tuhandest eurost. Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla kahe tuhande euro, kajastatakse kuni kasutuselevõtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasulikku tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjõudlust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi- ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Põhivara kasulik tööiga on järgmine:

Arvutustehnika	3 a
Kontoritehnika	5 a
Õppeinventar	10 a
Mööbel	10 a
Sõidua autod	5 a
Muud masinad ja seadmed	5 kuni 10 a
Hooned	20 kuni 50 a
Rajatised	10 kuni 40 a

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates kahest tuhandest eurost. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ning kasulik tööiga on 2 kuni 20 aastat.

Üldjuhul kajastatakse uurimis- ja arenguväljaminekud tekkimise momendil kuluna. Erandiks on arenguväljaminekud, mis on identifitseeritavad ja mis tõenäoliselt osalevad järgmistel perioodidel tehtavates tegevustes.

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksете miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Kapitalirendi tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse – sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku tööea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustust vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressikuluks.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Eraldised ja potentsiaalsed kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva tekkinud kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad aruandekohustuslase senisest tegevuspraktikast, mis nõuab varast loobumist ja mille suurust saab usaldusväärselt hinnata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhtkonna hinnangust, kogemustest ja vajaduse korral ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Pensionieraldistena kajastatakse avaliku teenistuse seaduse alusel pensionisuurendust saavatele pensionäridele ja Sotsiaalkindlustusameti praegustele töötajatele arvestatud pensionieraldisi. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse proportsionaalse osa krediteerimise meetodit, mille kohaselt tekitab iga tööalase teenistuse periood lisaühiku pensioni saamiseks vastavalt pensioni saamiseks nõutavale staažile. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse Statistikaameti andmeid keskmise järelejäänud eluea kohta ning Rahandusministeeriumi hinnanguid keskmise pensioni muutumise kohta tulevastel perioodidel.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustustena.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi, mille korral sihtfinantseeringu andja kontrollib toetuste sihipärast kasutamist. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse tulemiaruanDES kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemaid eraldi.

Varade sihtfinantseerimise korral lähtutakse sihtfinantseerimise kajastamisel brutomeetodist – sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele soetusmaksumuses; varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse tulemiaruanDES tuluna sihtfinantseerimisest varade soetamisega samas perioodis.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustused ning mitte-monetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, on bilansipäeva seisuga ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on tulemiaruanDES kajastatud perioodi tulu või kuluna.

Maksude arvestus

Põhivara või varade soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (näiteks käibemaks, juhul kui ostjaks on mitte-käibemaksukohustuslane) on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Tulude ja kulude arvestus

Kulud on kajastatud tekkepõhiselt, st majandustehingute toimumise hetkel, sõltumata sellest, kas raha on tasutud.

Kogutud maksud võetakse arvele üldjuhul tekkepõhiselt vastavalt esitatud maksudeklaratsioonidele ja muudele tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Lõivude ja trahvide tulu võetakse üldjuhul arvele lihtsustatult laekumise hetkel. Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist. Intressitulu arvestatakse tekkepõhiselt sisemise intressimäära alusel. Dividenditulu arvestatakse dividendide väljakuulutamisel.

Netofinantseerimine riigieelarvest

Kulude ja põhivara soetus kaetakse riigieelarvest ja kajastatakse saadud siiretena. Arvestatud tulude üleandmist riigieelarvesse kajastatakse antud siiretena. Samuti kajastatakse siiretena teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega tehtud muid tehinguid (varade, kohustuste, tulude ja kulude vastastikused üleandmised).

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil, mille puhul on põhitegevuse rahavoogude leidmiseks korrigeeritud tegevustulemit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste nõuete ja kohustuste saldode muutused.

Riigieelarve täitmise aruanne

Riigieelarve täitmise aruanne koostatakse e-riigikassa programmi andmete alusel kassapõhisel printsiibil. Aruanne lähtub riigieelarve koostamisel arvestatud põhimõtetest, mis võivad erineda raamatupidamise arvestuspõhimõtetest. Lisaks kassapõhisele printsiibile on suuremad erinevused järgmised:

- a) riigiraamatupidamiskohustuslase siseseid elimineerimisi ei tehta;
- b) kaupade ja teenuste soetamisel lisanduv käibemaks kajastatakse koos kaupade ja teenuste maksumusega, s.t nii majanduskuludena kui ka põhivara soetusena, mitte eraldi muude kuludena;
- c) materiaalse ja immateriaalse põhivara ning bioloogiliste varade soetus kajastatakse kuluna ja nimetatud varade müügist saadav tulu kajastatakse tuluna, põhivara amortisatsiooni, ümberhindlusi ja muid mitterahalisi liikumisi ei kajastata;
- d) eelarves ja eelarve täitmisena kajastatakse täiendavalt tuluna ja kuluna Euroopa Liidu struktuurifondidest saadavad toetused, mis liiguvad rahandusministeeriumi ja sihtasutustest rakendusüksuste kaudu ja mida tekkepõhistes raamatupidamisaruannetes ei kajastata;
- e) edasiantavaid maksutulusi ei kajastata, v.a sotsiaalmaks, mida kajastatakse tuluna;
- f) Maksu- ja Tolliameti kaudu Haigekassale edasiantavat sotsiaalmaksu, Innove SA ja Rahandusministeeriumi kaudu tehtud makseid kajastatakse mitterahaliste tulude ja kuludena, sest maksetel on kasutatud Sotsiaalministeeriumi eelarve täitmise järjetunnust;
- g) teistele riigiasutustele kantud raha ja neilt saadud raha kajastatakse eraldistena ja saadud toetustena (tekkepõhises aruandluses siiretena).

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmneseid bilansikuupäeva 31.12.2012 ja aruande koostamise päeva 19.04.2013 vahelisel ajal, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisas 25.

Lisa 2. Konsolideeritud asutused

(tuhat eurot)

	Tulemiaruaande näitajad aasta kohta			Bilansi näitajad aasta lõpu seisuga		
	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finants- tulud ja -kulud	Varad	Kohustuse- d	Netovara
2012						
Sotsiaalministeerium koos tsentraliseeritud asutustega ¹ sh	65 357	-174 257	29 680	265 174	-31 367	-233 807
<i>Sotsiaalministeerium</i>	<i>56 211</i>	<i>-112 730</i>	<i>29 850</i>	<i>265 174</i>	<i>-31 367</i>	<i>-233 807</i>
<i>Terviseamet</i>	<i>2 738</i>	<i>-43 719</i>	<i>-116</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Tervise Arengu Instituut²</i>	<i>2 368</i>	<i>-10 120</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Ravimiamet</i>	<i>2 687</i>	<i>-2 763</i>	<i>-13</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Tööinspeksioon</i>	<i>585</i>	<i>-2 331</i>	<i>-40</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus</i>	<i>768</i>	<i>-2 311</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Illuka Varjupaigataotlejate</i>						
<i>Vastuvõtukeskus³</i>	<i>0</i>	<i>-150</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Riikliku Lepitaja Kantselei</i>	<i>0</i>	<i>-78</i>	<i>-1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse</i> <i>kohtlemise voliniku kantselei⁴</i>	<i>0</i>	<i>-55</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Sotsiaalkindlustusamet	1 006 687	-1 762 241	-5 224	104 433	-133 692	29 259
Elimineerimised	-159	158	1	-5	5	0
Kokku	1 071 885	-1 936 340	24 457	369 602	-165 054	-204 548

2011

Sotsiaalministeerium koos tsentraliseeritud asutustega ¹ sh	27 908	-142 658	-865	219 401	-22 186	-197 215
<i>Sotsiaalministeerium</i>	18 335	-83 228	-684	219 401	-22 186	-197 215
<i>Terviseamet</i>	1 957	-40 801	-118	0	0	0
<i>Tervise Arengu Instituut²</i>	3 245	-10 713	0	0	0	0
<i>Raviamet</i>	2 870	-2 751	-17	0	0	0
<i>Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus</i>	1 051	-2 538	0	0	0	0
<i>Tööinspeksioon</i>	450	-2 338	-45	0	0	0
<i>Illuka Varjupaigataotlejate Vastuvõtukeskus³</i>	0	-132	0	0	0	0
<i>Riikliku Lepitaja Kantselei</i>	0	-89	0	0	0	0
<i>Voliniku kantselei</i>	0	-68	-1	0	0	0
Sotsiaalkindlustusamet	1 004 128	-1 715 563	-4 642	7 299	-122 444	115 145
Elimineerimised	-226	225	1	-52	52	0
Kokku	1 031 810	-1 857 996	-5 506	226 648	-144 578	-82 070

¹ Vaata lisa 23 „Tsentraliseeritud asutuste tulud ja kulud“

² Raamatupidamine tsentraliseeriti 01.01.2012

³ Asutuse tegevus lõpetatakse 21.04.2013 (alus: sotsiaalministri 21.02.2013 määrus nr 12)

⁴ edaspidi voliniku kantselei

Lisa 3. Raha ja selle ekvivalendid

(tuhat eurot)

	31.12.12	31.12.11
Riigikassa	4 196	4 170
Ühispank	146	137
Raha teel	19	0
Kokku	4 361	4 307

Tervise Arengu Instituudil on kontserniväline arvelduskonto ASis SEB Pank.

Riigikassas kajastuvad asutuste majandustegevuse ja välisprojektiga seotud toetusekontode saldod.

Lisa 4. Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega**Lisa 4a. Nõuded ja kohustused**

(tuhat eurot)

	Lühi- ajalised nõuded	Pika-ajalised nõuded	Lühiajalised kohustused	Pikaajalised kohustused
Seisuga 31.12.12				
Riigiraamatupidamiskohustus-lased	113 289	0	14 653	0
Sihtasutused, tütarettevõtjad ¹	5 466	74	14 934	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud ²	164	0	1 559	353
Kohalikud omavalitsused	143	47	25	0
Avaliku sektori üksused kokku	119 062	121	31 171	353
Seisuga 31.12.11				
Riigiraamatupidamiskohustus-lased	7 737	237	14 566	0
Sihtasutused, tütarettevõtjad ¹	4 645	79	5 830	1
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud ²	100	0	2 014	356
Kohalikud omavalitsused	24	52	19	0
Avaliku sektori üksused kokku	12 506	368	22 429	357

¹ Kajastatakse ka avaliku sektori kontrolli alla kuuluvad äriühingud.

² Kajastatakse ka avaliku sektori üksuste valitseva mõju all olevad sihtasutused ja mittetulundusühingud.

Lisa 4b. Tulud ja kulud

(tuhat eurot)

	2012			2011		
	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finants tulud ja - kulud	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finants tulud ja - kulud
Riigiraamatupidamis- kohustuslased	1 062 465	-8 686	0	1 021 521	-4 572	0
Sihtasutused, tütarettevõtjad ¹	4 177	-83 865	29 899	5 106	-56 694	-638
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud ²	252	-32 912	0	256	-41 933	0
Kohalikud omavalitsused	105	-17 625	3	94	-8 213	4
Avaliku sektori üksused kokku	1 066 999	-143 088	29 902	1 026 977	-111 412	-634

¹ Kajastatakse ka avaliku sektori kontrolli alla kuuluvad äriühingud.

² Kajastatakse ka avaliku sektori üksuste valitseva mõju all olevad sihtasutused ja mittetulundusühingud.

Lisa 5a. Maksud, lõivud, trahvid

Kohustused

	Lühiajalised nõuded	Pikaajalised nõuded	Makstud ettemaksed	Lühiajalised kohustused
Seisuga 31.12.12				
Maksud				
Sotsiaalmaks	95 219	466	0	5 810
Üksikisiku tulumaks	0	0	0	4 926
Kogumispensioni maksed	0	0	0	149
Muud maksud	430	0	0	105
Töötuskindlustusmaksed	0	0	0	88
Käibemaks	0	0	0	15
Erisoodustuste ja ettevõtja tulumaks	0	0	0	13
Maksude ettemaksed	0	0	1 224	0
Maksud kokku	95 649	466	1 224	11 106
Trahvid	5	0	0	0
<i>sh brutosummas</i>	<i>5</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Maksud, lõivud, trahvid kokku	95 654	466	1 224	11 106
Seisuga 31.12.11				
Maksud				
Sotsiaalmaks	0	0	0	5 467

Üksikisiku tulumaks	0	0	0	4 474
Kogumispensioni maksed	0	0	0	140
Töötuskindlustusmaksed	0	0	0	61
Käibemaks	0	0	1	44
Erisoodustuste ja ettevõtja tulumaks	0	0	0	12
Muud maksud	0	0	0	0
Maksude ettemaksed	0	0	833	0
Maksud kokku	0	0	834	10 198
Trahvid	5	0	0	0
<i>sh brutosummas</i>	<i>5</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Maksud, lõivud, trahvid kokku	5	0	834	10 198

Konsolideeritud raamatupidamisüksused on iseseisvad maksukohustuslased. Seepärast on maksuliikide lõikes kajastatud maksude ettemaksed ja kohustused bilansis saldeerimata. Tsentraliseeritud raamatupidamisega asutused moodustavad ühise maksukohustuslase tööjõumaksude deklareerimisel.

Kirjel „Sotsiaalmaksu lühi- ja pikaajalised ning muud maksunõuded“ kajastatakse esmakordselt Maksu- ja Tolliameti edasiantavad maksed.

Kirjel „Sotsiaalmaks“ kajastub muu hulgas Sotsiaalkindlustusameti kohustus tasuda sotsiaalmaks erijuhtudel summas 5029 tuhat eurot (2011. aastal 4912 tuhat eurot), mis tuleb tasuda 2013. aasta 10. jaanuariks.

Kirjel „Üksikisiku tulumaks“ moodustab töötasudelt kinnipeetava tulumaksu kõrval suurima osa Sotsiaalkindlustusameti poolt pensioni väljamaksetelt kinnipeetud tulumaks summas 2299 tuhat eurot (2011. aastal 1 833 tuhat eurot) ning vanemahüvitiste väljamaksetelt kinnipeetud tulumaks 2 170 tuhat eurot (2011. aastal 2320 tuhat eurot).

Lisa 5b. Tulud

(tuhat eurot)

	2012	2011
Maksud		
Tööandja sotsiaalmaks	1 005 802	1 003 436
Riigilõiv	393	373
<i>sh avaliku sektori üksustelt</i>	<i>20</i>	<i>16</i>
Ravimiseaduse alusel teostatavate toimingute riigilõiv	190	174
Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse alusel teostatavatel toimingutel	147	139
Muud riigilõivud	56	60
Maksud, lõivud kokku	1 006 195	1 003 809

Tööandja sotsiaalmaks on kajastatud Sotsiaalkindlustusameti tegevustuluna, mis on arvele võetud Maksu- ja Tolliameti õiendi alusel ning kajastatud üksustevaheliste siiretena.

Lisa 6. Muud nõuded ja kohustused

(tuhat eurot)

	31.12.12		31.12.11	
	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa
Muud nõuded ja ettemaksed				
Nõuded toetuste ja siirete eest	16 737	0	7 169	0
<i>sh saamata põhivara toetus</i>	<i>16 319</i>	<i>0</i>	<i>6 483</i>	<i>0</i>
Ettemakstud toetused	5 855	0	3 929	0
<i>sh ettemaks põhivara soetuseks</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>39</i>	<i>0</i>
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded (lisa 5)	1 224	0	834	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	734	121	1 003	369
Nõuded ostjate vastu	694	0	602	0
Muud nõuded	449	440	1 423	529
Laenu- ja liisingunõuded	0	0	24	0
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	25 693	561	14 984	898
Muud kohustused ja saadud ettemaksed				
Toetuste ja siirete kohustused	30 822	0	23 435	0
<i>sh põhivara toetuse andmise kohustus</i>	<i>14 459</i>	<i>0</i>	<i>5 053</i>	<i>0</i>
Maksu-, lõivu- ja trahvikohustused (lisa 5)	11 106	0	10 198	0
Muud kohustused	196	0	1 126	1
Toetusteks saadud ettemaksed	3 553	0	2 718	0
Muud saadud ettemaksed ja tulevaste perioodide tulud	823	353	620	356
Viitvõlad	1	0	1	0
Muud kohustused ja saadud ettemaksed kokku	46 501	353	38 098	357

Kirjel „Ettemakstud toetused“ kajastub muu hulgas Sotsiaalkindlustusameti poolt Eesti Postile tehtud ettemakse 3620 tuhat eurot (2011. aastal 2400 tuhat eurot) 2013. aasta jaanuarikuu pensionide, toetuste ja hüvitiste väljamaksuks. Eesti Posti kaudu makstakse pensione, toetusi ja hüvitisi kojukandena vastavalt Sotsiaalkindlustusameti ja Eesti Posti vahel sõlmitud lepingule. Väljamaksed teostatakse piirkondlike sidejaoskondade kaudu. Et Eesti Post jõuaks rahalised vahendid jaotada väljamakse tegijatele, kannab Sotsiaalkindlustusamet Eesti Postile üle väljamaksete katteks vajalikud rahalised vahendid hiljemalt kella kaheksaks (08.00) kaks tööpäeva enne väljamakse kuupäeva.

Kirjel „Nõuded toetuste ja siirete eest“ kajastub muu hulgas Sotsiaalministeeriumi nõue Rahandusministeeriumile summas 14 761 tuhat eurot (2012. aastal 5227 tuhat eurot) ERFi rahastatavate meetmete „Kesk- ja piirkondlike haiglate infrastruktuuri optimeerimine“, „Õendus- ja hooldusteenuste infrastruktuuri arendamine“ ja „Riiklike hoolekandetasutuste reorganiseerimine“ katteks.

Kirjel „Toetuste ja siirete kohustus“ kajastuvad suurimatena 15 417 tuhat euro ulatuses 2012. aasta eest arvestatud, kuid Sotsiaalkindlustusameti poolt bilansikuupäevaks väljamaksmata pensionide, toetuste ja hüvitiste kohustused (2011. aastal 17 062 tuhat eurot) ning Sotsiaalministeeriumi kohustused ERFi rahastatavatele meetmetele „Kesk- ja piirkondlike haiglate infrastruktuuri optimeerimine“, „Õendus- ja hooldusteenuste infrastruktuuri arendamine“ ja „Riiklike hoolekandeesutuste reorganiseerimine“ summas 14 482 tuhat eurot (2011. aastal 5081 tuhat eurot).

Kirjel „Toetuste ja siirete kohustused“ on kajastatud muu hulgas Sotsiaalministeeriumi kohustused ERFi rahastatud projektidele summas 15 417 tuhat eurot (2011. a 5 081 tuhat eurot) ning 786 tuhat eurot Eesti Töötukassale tööturuteenuste osutamiseks vastavalt sõlmitud halduslepingule (2011. aastal 1 277 tuhat eurot).

(tuhat eurot)

Tulud ja kulud muudelt nõuetelt ja kohustustelt	2012	2011
Intressitulu diskonteeritud pikaajalistelt nõuetelt	35	45
Intressitulud deposiitidelt	0	1
Kokku	35	46

Pikaajalistelt nõuetelt arvestas Sotsiaalkindlustusamet intressitulu 35 tuhat eurot (2011. aastal 45 tuhat eurot) pikaajaliste pensionide, toetuste ja hüvitiste enammaksete diskonteerimisel.

Bilansivälised kohustused

(tuhat eurot)

	31.12.12	31.12.11
Muud sõlmitud hankelepingud kuni 3 aastat	14 545	1150
Võetud rendi- ja muud kohustused	3038	3405
Järgmisel majandusaastal	503	423
1–5 aastat	1544	1459
üle 5 aasta	991	1523

Kirjel „Muud sõlmitud hankelepingud“ kajastuvad HIVi-, AIDSi- ja tuberkuloosiravimite ning -vaktsiinide soetamiseks sõlmitud, kuid bilansipäevaks tarnimata ostulepingud.

Kirjel „Võetud rendikohustused ja muud kohustused“ on suurimaks Sotsiaalkindlustusameti kohustus AS Ida-Tallinna Keskhaigla ees summas 2529 tuhat eurot. AS-ga Ida-Tallinna Keskhaigla on 1996. aastal sõlmitud 25 aastaks Tallinnas Lembitu tn 10 asuva hoone rendileping. Lisaks kajastuvad sellel kirjel ka 46 sõiduauto kasutusrendi kohustused summas 260 tuhat eurot.

AS Ida-Tallinna Keskhaigla ühe kuu renditasu koos käibemaksuga on 26 tuhat eurot. Rendilepingut saab lõpetada ennetähtaegselt poolte kokkuleppel. Sotsiaalkindlustusametil on õigus kooskõlastatult rendileandjaga anda ruume allrendile. Allrendilepingud on sõlmitud Eesti Haigekassaga ja Kuulmisrehabilitatsiooni Keskusega. Eesti Haigekassale esitatakse iga kuu rendiarved summas 11 tuhat eurot ja Kuulmisrehabilitatsiooni Keskusele 1 tuhat eurot.

Lisa 7. Varud

(tuhat eurot)

	31.12.12	31.12.11
Tooraine ja materjal	6 037	2 620
Riigitegevusvaru	513	513
Ettemaksed	31	160
Varud kokku	6 581	3 293

Kirjel „Tooraine ja materjalid“ kajastuvad HIVi-, AIDSi- ja tuberkuloosiravimid ning -vaktsiinid. 2012. aastal hinnati varusid alla summas 141 tuhat eurot (lisa 20).

Kirjel „Ettemaksed“ kajastub Sotsiaalministeeriumi ettemaks 31 tuhat eurot tuberkuloosiravimite eest. Ettemaks on tehtud IDA-le (International Dispensary Association), mis on WHO poolt volitatud rahvusvaheline ravimihulgimüüja. IDA lepingutingimused nõuavad ettemaksu tasumist. IDA kaudu hangitavad ravimid on mitu korda odavamad kui Euroopa Liidus asuvate müügihooldajate esinduste pakutavad hinnad. IDA kaudu hangitakse tuberkuloosi- ja antiretroviirusravimeid.

Riigitegevusvaru ja tuberkuloosiravimid summas 810 tuhat eurot (2012. aastal 677 tuhat eurot) on vastutaval hoiul SA Tartu Ülikooli Kliinikumis.

Lisa 8. Osalused sihtasutustes

(tuhat eurot)

	Osalus 31.12.11	Tulem kapitali-osaluse meetodil	Osalus 31.12.12
SA Tartu Kliinikum ¹	83 985	1 348	85 333
SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla	68 833	3 436	72 269
SA Viljandi Haigla	5 487	1 688	7 175
SA Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus	2 142	1 210	3 352
Eesti E-tervise SA	1 248	-149	1 099
SA Eesti Tervishoiu Pildipank	757	191	948
SA Sillamäe Narkorehabilitatsioonikeskus	87	148	235
SA Eesti Puuetega Inimeste Fond	86	-4	82
Kokku	162 625	7 868	170 493

¹ andmed kajastatud koos SA Tartu Kiirabiga.

Kajastatud on sihtasutused, kelle üle on Sotsiaalministeeriumil valitsev või oluline mõju.

SA Tartu Kiirabi asutajateks olid SA Tartu Kliinikum ja Tartu linn. 2008. aastal tegid audiitorid ettepaneku kajastada SA Tartu Kliinikumil oma aruandes enamusosalust SA Tartu Kiirabis. Seepärast on käesolevas aruandes osalused kajastatud ühes summas.

Alates 2008. aastast kajastatakse Sotsiaalministeeriumi bilansis kokkuleppel ministeeriumi juhtkonna ja Rahandusministeeriumiga SA Eesti Tervishoiu Pildipanga netovara. SA Eesti Pildipanga asutajateks olid võrdsetes osades SA Tartu Ülikooli Kliinikum ja SA Põhja-Eesti

Regionaalhaigla. Kuni 2008. aastani liitis Rahandusministeerium SA Eesti Tervishoiu Pildipanga netovara riigi koondaruandele.

Lisa 9. Tütarettevõtjad

(tuhat eurot)

	Osalus %	Bilansiline väärtus 31.12.11	Mitterahaline sisse-makse	Arvestus-põhimõtte muutus	Kasum kapitali-osalusest	Bilansiline väärtus 31.12.12
AS Hoolekandeteenused	100%	14 780	70	3 199	22 031	40 080

Mitterahalise sissemaksena anti üle kolm maatükki kogupindalaga 15,56 ha harilikus väärtuses:

- 5,77 ha Harju maakonnas Anija vallas Lehtmetsa külas;
- 3,29 ha Pärnu maakonnas Vändra vallas Vändra alevi Vihtra tee 6;
- 6,5 ha Järva maakonnas Türi linnas Staadioni tn 17.

Seoses arvestuspõhimõtete muutumisega kandis AS Hoolekandeteenused 2012. aastal kõik pikaajalised sihtfinantseerimise kohustused summas 3199 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumisse.

Lisa 10. Kinnisvarainvesteeringud

(tuhat eurot)

	2012	2011
Bilansiline väärtus perioodi alguses		
Soetusmaksumus	97	97
Akumuleeritud kulum	-14	-12
Jääkväärtus	83	85
Perioodi liikumised		
Amortisatsioon ja allahindlused (lisa 21)	-2	-2
Liikumised kokku	-2	-2
Bilansiline väärtus perioodi lõpus		
Soetusmaksumus	97	97
Akumuleeritud kulum	-16	-14
Jääkväärtus	81	83

Kinnisvarainvesteeringutena on kajastatud osa hoonest asukohaga Pronksi 12, Tallinn soetusmaksumusega 93 tuhat eurot ning osa maast ja hoonest asukohaga Ristiku 3, Jõgeva soetusmaksumusega 4 tuhat eurot. 2012. aastal saadi renditulu kinnisvarainvesteeringust 9 tuhat eurot ning rendile antud vara haldamisega kaasnev kulu oli 7 tuhat eurot.

Lisa 11. Materiaalne põhivara

(tuhat eurot)

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksed	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses						
Soetusmaksumus	400	22 329	6 826	407	3 157	33 119
Akumuleeritud kulum	0	-4 841	-5 696	-298	0	-10 835
Jääkväärtus	400	17 488	1 130	109	3 157	22 284
Aruandeperioodi liikumised						
Soetused ja parendused	0	342	13 525	24	4 107	17 998
Siirded	0	-750	-2 014	-17	0	-2 781
Kulum, allahindlus ja mahakandmine (lisa 21)	0	-1 070	-350	-29	-1	-1 450
Üle antud mitterahalised sissemaksed	-70	0	0	0	0	-70
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine	-1	-2 435	-11 154	-17	0	-13 607
Ümberhindlus	48	0	0	0	0	48
Ümberklassifitseerimine	0	4 283	11	6	-4 300	0
Kokku liikumised	-23	370	18	-33	-194	138
Bilansiline väärtus perioodi lõpus						
Soetusmaksumus	377	23 573	6 838	378	2 963	34 129
Kogunenud kulum	0	-5 715	-5 690	-302	0	-11 707
Jääkväärtus	377	17 858	1 148	76	2 963	22 422
Kasutusrendile (kasutusse) antud varad						
Soetusmaksumus		364				364
Jääkväärtus		289				289

2012. aasta suurimaks soetuseks kirjel „Masinad ja seadmed“ on 457 elektriautot summas 13 344 tuhat eurot, mis saadi CO₂ kvoodi müügist. Elektriautodest anti siirdena üle 69 autot summas 2 014 tuhat eurot, 6 autot jäid Sotsiaalministeeriumi haldusalasse ning nende kasulikuks elueaks on hinnatud kolm aastat.

Kirjel „Üleantud mitterahaline sihtfinantseerimine“ kajastub 382 elektriautot summas 11 154 tuhat eurot ning kaks valminud lastekodu summas 2453 tuhat eurot.

Kirjel „Lõpetamata tööd ja ettemaksed“ kajastuvad peretüüpi lastekodude ehitamise investeeringud summas 2963 tuhat eurot (2011. aastal 2972 tuhat eurot), mida kaasrahastatakse ERFist ja Eesti-Sveitsi koostööprogrammist.

Nõuded rendile antud varadelt

(tuhat eurot)

	31.12.2012
Järgmisel majandusaastal	43
1–5 aastat	10

Lisa 12. Immateriaalne põhivara

(tuhat eurot)

	Tarkvara	Lõpetamata tööd ja ettemaksud	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses			
Soetusmaksumus	8 066	406	8 472
Akumuleeritud kulum	-5 083	0	-5 083
Jääkväärtus	2 983	406	3 389
Aruandeperioodi liikumised			
Soetatud soetusmaksumuses	120	646	766
Ümberklassifitseerimine põhivara klasside vahel	767	-767	0
Amortisatsioon ja mahakandmine (lisa 21)	-944	0	-944
Kokku liikumine	-57	-121	-178
Bilansiline väärtus perioodi lõpus			
Soetusmaksumus	8 833	284	9 117
Akumuleeritud kulum	-5 907	0	-5 907
Jääkväärtus	2 926	284	3 210

Kirjel „Tarkvara“ kajastuvad immateriaalse põhivara parendused, milledest suurimad olid Sotsiaalkindlustusameti pensionite ja toetuste infosüsteemile 300 tuhat eurot ning Ravimiameti kliendiportaalile 200 tuhat eurot tehtud parendused.

Lisa 13. Eraldised ja potentsiaalsed kohustused

(tuhat eurot)

	Jääk 31.12.11	Kasutatud	Ümberhindlus	Ümberklassifitseerimine	Üleandmine	Arvestatud intressikulu	Jääk 31.12.12
Pensionieraldised	98 732	-6 876	11 722	0	2 368	5 477	111 423
<i>sh lühiajalised</i>	6 671	-6 876	18	7 541	85	0	7 439
<i>pikaajalised</i>	92 061	0	11 704	-7 541	2 283	5 477	103 984

2008. aastal muudeti riigi raamatupidamise üldeeskirja § 48 lõiget 8, mille järgi tuleb bilansipäevaks välja teenitud, kuid välja maksmata pensionisuurendused, ametipensionid ja muud pikaajalised tööga seotud hüvitised endistele ja tööil käivatele riigitöötajatele kajastada eraldistena selle riigiraamatupidamiskohustuslase bilansis, kelle juures töötajad vastava hüvitise välja teenisid.

Pensionieraldistest seisuga 31.12.12 summas 111 423 tuhat eurot moodustab avaliku teenistuse seaduse alusel pensionisuurendust saavatele pensionäridele arvestatud pensionieraldis 102 190 tuhat eurot.

Lisaks arvestatakse pensionieraldiste osas, et avaliku teenistuse seaduse alusel pensionisuurendust saavatele pensionäridele arvestatakse pensionieraldisi selle riigiraamatupidamiskohustuslase bilansis, kes neid välja maksab. Kui vastavaid hüvitisi maksab välja teine asutus, kajastatakse väljamaksed siiretena sellele riigiasutusele, kelle bilansis vastavad eraldised on moodustatud.

Siiretena üleantud väljamaksed

(tuhat eurot)

Asutus	2012. a väljamakstud pensionid	2011. a väljamakstud pensionid
Politseiamet	9 679	8 978
Kaitseministeerium	4 075	3 775
Harju Maakohus	1 402	1 330
Prokuratuur	372	369
Riigikohus	330	314
Riigikontroll	262	263
Päästeamet	52	37
Õiguskantsler	31	31
Kokku	16 203	15 097

Lisa 14. Laenukohustused

(tuhat eurot)

Järelejäänud tähtaja järgi	Tähtajaga kuni 1 aasta	Kokku
31.12.12		
Laenud	166	166
Kokku	166	166
31.12.11		
Laenud	1 101	1 101
Kokku	1 101	1 101

Kirjel „Laenud“ kajastub Rahandusministeeriumilt saadud arvelduskrediit projektidele, millele ei ole võimalik saada ettemakseid. Seetõttu peab toetuse saaja tegema kulud esmalt oma eelarvest ja alles siis saab toetuse väljamakset taotluse alusel tagasi küsida. Arvelduskrediit võimaldab toetusekontol maksetega miinusesse minna.

Lisa 15. Saadud ja antud toetused

Lisa 15a. Saadud toetused

(tuhat eurot)

	Jääk perioodi alguses		Arvestatud tulu	Jääk perioodi lõpus	
	Nõuded	Saadud ettemakset		Nõuded	Saadud ettemakset
2012					
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	7 169	2 718	4 989	16 737	3 553
<i>Tagasinõutud sihtfinantseerimine</i>			-2		
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks			55 528		
<i>Tagasinõutud põhivara sihtfinantseerimine</i>			118		
Mittesihotstarbeline finantseerimine			4		
Saadud toetused kokku	7 169	2 718	60 637	16 737	3 553
2011					
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 465	1 070	7 596	7 169	2 718
<i>Tagasinõutud sihtfinantseerimine</i>			-13		
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks			16 248		
<i>Tagasinõutud põhivara sihtfinantseerimine</i>			-1 033		
Saadud toetused kokku	3 465	1 070	22 798	7 169	2 718

ERFi finantseeritavad suurimad projektid jagunevad järgmiste meetmete vahel:

- „Kesk- ja piirkondlike haiglate infrastruktuuri optimeerimine“ (meede 2.6.1);
- „Õendus- ja hooldusteenuste infrastruktuuri arendamine“ (meede 2.6.3);
- „Riiklike hoolekandeasutuste reorganiseerimine“ (meede 2.6.2).

Meetmete eesmärgid on:

- raviteenuste kättesaadavuse parandamine;
- õendus- ja hooldusteenuste parema kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamine;
- lastele ja psüühilise erivajadusega inimestele paremate elamis-, õppimis- ja töötamistingimuste tagamine.

ERFi vahendamise tulude ja kulude jagunemine meetmete vahel

(tuhat eurot)

	2012	2011
Meede 2.6.3	17 300	8 329
Meede 2.6.1	8 884	2 798
Meede 2.6.2	7 172	1 143
Kokku	33 356	12 270

Meetme „Õendus- ja hooldusteenuste infrastruktuuri arendamine” toetuse andmise eesmärk on õendus- ja hooldusteenuste parema kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamine. Meetmest toetatakse hooldusravi statsionaarse tegevusloaga teenuseosutajate hoonete ehitamisega, sh rekonstrueerimisega seotud projektide elluviimist. Toetuse saanud projekte on kokku kakskümmend üks ning toetuse saajateks on statsionaarse hooldusravi tegevusloaga piirkondlikud haiglad, keskhaiaglad, üldhaiaglad, kohalikud haiglad ja hooldushaiglad. Suurimaks toetuse saajaks oli Lääne-Tallinna Keskhaigla AS 1 895 tuhande euroga.

Meetme „Kesk- ja piirkondlike haiglate infrastruktuuri optimeerimine“ toetuse andmise eesmärk on arendada aktiivravi infrastruktuuri, loomaks eeldused haiglate funktsionaalselt terviklikuks toimimiseks. Meetmest toetatakse kesk- ja piirkondlike haiglate hoonete ehitamisega seotud projektide elluviimist. Toetuse saajateks on SA Ida-Viru Keskhaigla, SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja SA Tartu Ülikooli Kliinikum.

Hoolekande infrastruktuuri arendamine hõlmab endas asutuste reorganiseerimist ehk paremate elamis-, õppimis- ja töötamistingimuste loomist. Toetuse saajaid on kaks: AS Hoolekandeteenused ja Sotsiaalministeerium. AS Hoolekandeteenused on toetuse saaja erihoolekandetasutuste reorganiseerimise kuuele projektile (kokku renoveeritakse 56 peremaja ja 8 tegelusmaja) mahus 19 404 tuhat eurot, sh riiklik kaasfinantseering 2104 tuhat eurot ning Sotsiaalministeerium on toetuse saaja rollis laste asenduskodude projektidele mahus 3521 eurot, millest moodustavad ERFi vahendid 947 tuhat eurot ning Eesti-Šveitsi koostööprogrammist 2574 tuhat eurot.

Lisa 15b. Antud toetused

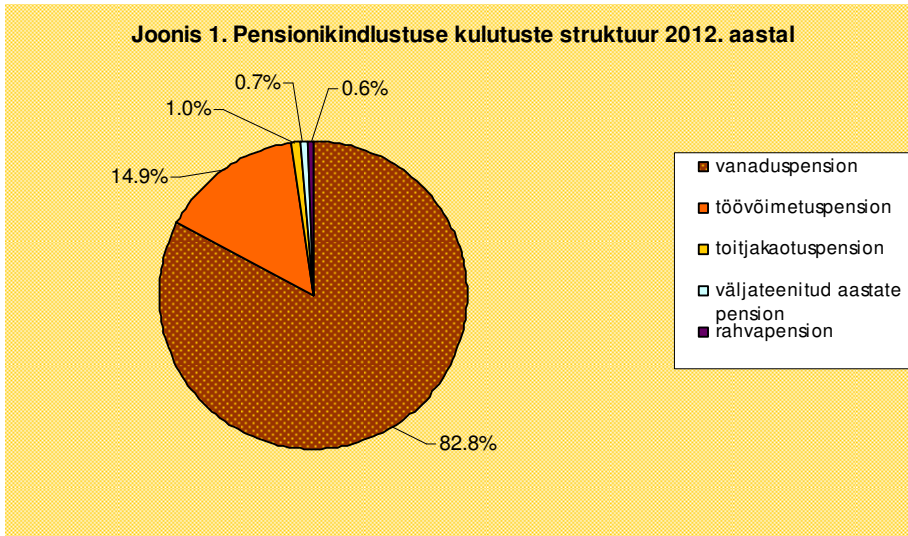
(tuhat eurot)

	Arvestatud kulu 2012	Arvestatud kulu 2011
Pensionikindlustustoetused sotsiaalmaksutuludest	1 316 525	1 260 313
<i>Vanaduspension</i>	<i>1 033 051</i>	<i>995 282</i>
<i>Töövõimetuspension</i>	<i>201 993</i>	<i>188 026</i>
<i>Muud pensionid</i>	<i>81 481</i>	<i>77 005</i>
Pensionikindlustustoetused mitte sotsiaalmaksutuludest	20 101	19 687
<i>Pensionid, pensionilisad ja -suurendused mitte-sotsiaalmaksutuludest</i>	<i>12 325</i>	<i>12 578</i>
<i>Rahvapension</i>	<i>7 776</i>	<i>7 109</i>
Sotsiaalkindlustustoetused kokku	1 336 626	1 280 000
Peretoetused	255 428	269 044
<i>Vanemahüvitis</i>	<i>158 473</i>	<i>170 558</i>
<i>Lapsetoetus</i>	<i>68 138</i>	<i>69 023</i>
<i>Muud peretoetused</i>	<i>28 817</i>	<i>29 463</i>
Toetused puudega inimestele ja nende hooldajatele	56 428	53 869
<i>16-aastase ja vanema puudega isiku toetus</i>	<i>47 779</i>	<i>45 765</i>
<i>Puudega lapse toetus</i>	<i>7 888</i>	<i>7 365</i>

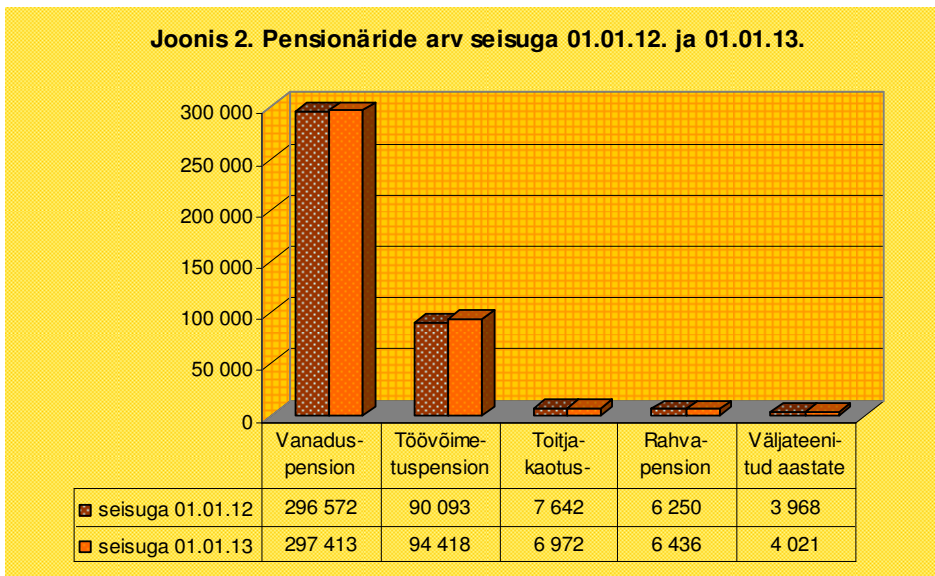
<i>Puudega vanema toetus</i>	375	367
<i>Muud toetused</i>	386	372
Erijuhtudel riigi poolt makstav sotsiaalmaks	59 363	58 803
Muud sotsiaalabitoetused	12 292	14 374
<i>Muud sotsiaalabitoetused ja hüvitised</i>	6 000	6 246
<i>Kutsehaiguste ja tööõnnetustega seotud kahjuhüvitised kannatanutele</i>	4 319	6 054
<i>Toetused represseeritutele</i>	1 973	2 074
Sotsiaalabitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele kokku	383 511	396 090
Arvestatud pensionieraldiste muutus	11 495	9 265
Õppetoetused	20	59
Preemiad ja stipendiumid (va haridusalased)	23	0
Sotsiaaltoetused kokku	1 731 675	1 685 414
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	33 422	42 695
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	33 105	35 908
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	317	6 787
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	49 358	13 904
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	13 775	2 607
Välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	35 465	12 330
Tagasinõutud sihtfinantseerimine	118	-1 033
Mittesihtotstarbeline finantseerimine	8 040	8 331
Antud toetused kokku	1 822 495	1 750 344
sh avaliku sektori üksustele	83 517	57 763
Jääk perioodi alguses	2012	2 011
Tasutud ettemaksed	3 929	5 551
Kohustused	23 435	22 969
Jääk perioodi lõpus		
Tasutud ettemaksed	5 855	3 929
Kohustused	30 822	23 435

Pensionikindlustustoetused

Joonisel 1 on kujutatud Sotsiaalkindlustusameti pensionikindlustuse kulutuste struktuur üksikute pensioniliikide lõikes 2012. aastal. Suurema osa moodustab vanaduspension – 82,8% (2011. aastal 83,2%). Väikseim osatähtsus – 0,6% on rahvapensionil (2011. aastal samuti 0,6%).

Joonisel 2 on kajastatud pensionäride arv seisuga 01.01.2012 ja 01.01.2013 ning joonisel 3 keskmine määratud pension sama seisuga.

Pensionäride üldarv seisuga 01.01.2013 oli 409 260 isikut (seisuga 01.01.2012 oli see 404 525 isikut), mis tähendab, et nende arv on võrreldes eelneva aasta sama ajaga kasvanud 4 735 inimese e 1,2% võrra.

Pensioniliigi järgi (joonis 2) suurenes kõige rohkem töövõimetuspensionisaajate pensionäride arv – 4325 pensionäri e 4,8% võrra. Vanaduspensionisaajate arv on suurenenud võrdlusperioodil 841 isiku e 0,3% võrra, sh ennetähtaegsete vanaduspensionäride arv on nimetatud perioodil suurenenud 1030 isiku e 5,0% võrra. Rahvapensionäride arv on suurenenud 186 inimese e 3,0% võrra. Rahvapensionisaajate osas on mõjutanud saajate arvu suurenemist töövõimetuse tõttu

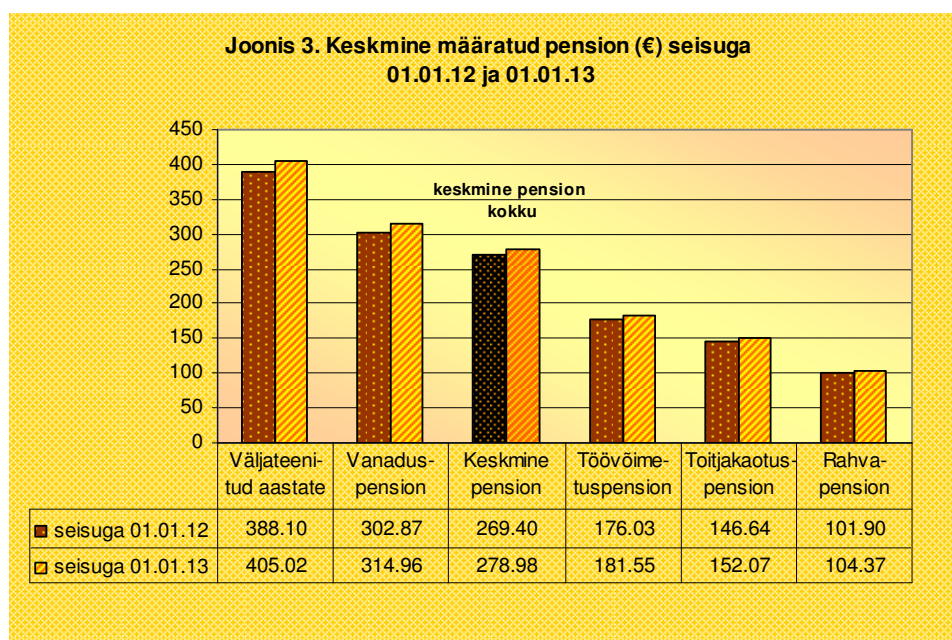
rahvapensioni saajate kasv 318 saaja e 9,0% võrra. Töövõimetuspensionäride arv avaldab pidevat kasvutendentsi, näiteks võrreldes 2001. aasta algusega on see arv kasvanud 43 394 isikult 94 418 isikule, st 51 024 pensionäri võrra e 2,2 korda. Samal ajavahemikul on pensionäride üldarv suurenenud 366 654 isikult 409 260 isikule, st 42 606 pensionäri e 11,6% võrra.

Kui vaadelda töövõimetuspensionäre soolise jaotuse järgi, siis näeme, et nende seas on mehi ja naisi peaaegu võrdselt (vastavalt 48,99% ja 51,01%). Töövõime kaotuse järgi on töövõimetuspensionäridest kõige enam pensionäre, kelle töövõime kaotus oli 80% – 27,3% ja töövõime kaotusega 40% – 17,9% (eelneval perioodil vastavalt 28,4% ja 16,6%).

Kui võrrelda keskmist määratud pensioni 2012. ja 2013. aasta algul (vt joonis 3), näeme, et keskmine määratud pension tervikuna on suurenenud 9,58 euro e 3,6% võrra.

Aruandeperioodil on kõikide liikide keskmised määratud pensionid suurenenud: väljateenitud aastate pension 16,92 euro e 4,4% võrra, vanaduspension 12,09 euro e 4,0% võrra, töövõimetuspension 5,52 euro e 3,1% võrra, toitjakaotuspension 5,43 euro e 3,7% võrra ja rahvapension 2,47 euro e 2,4% võrra.

Võrreldes 2001. aasta alguse keskmise määratud pensioniga on käesoleva perioodi pensionitõus 185,61 eurot ehk 3,0 korda (st 1461 krooni e 93,37 eurolt 278,98 eurole).

Peretoetused

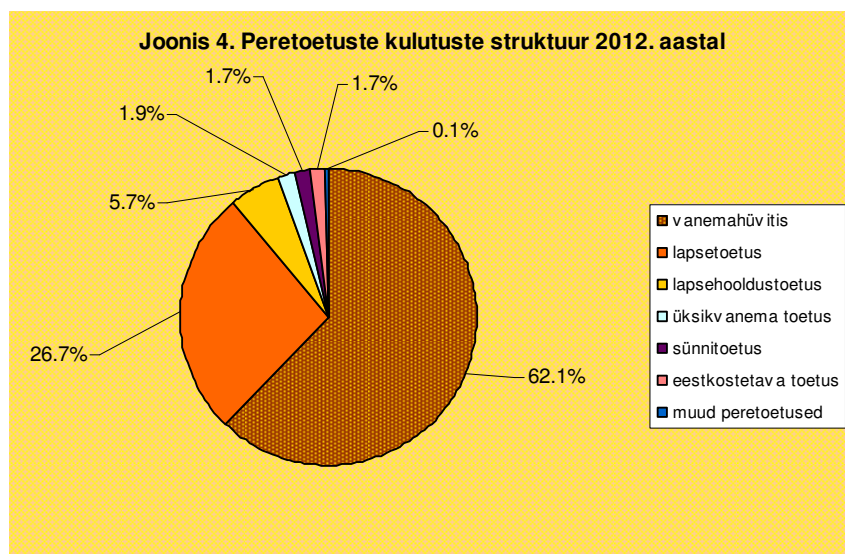
Peretoetuste kulu vähenemine on seotud saajate arvu vähenemisega. Võrreldes 2011. aastaga oli näiteks lapsetoetuse saajate arv vähenenud 3183 saaja ehk 1,3% võrra. Samuti vähenes vanemahüvitise saajate arv. Kui 2011. aastal oli vanemahüvitise saajaid kokku 34 368 isikut, neist mehi 2075, siis 2012. aastal oli vanemahüvitise saajaid 32 489 isikut, neist mehi 2030.

Vanemahüvitise saajate jagunemine hüvitise liikide lõikes, 2011–2012

Liik	Saajaid kokku 2011	Mehed 2011	Naised 2011	Saajaid kokku 2012	Mehed 2012	Naised 2012	Saajate arvu muutus +/-
vanemahüvitis 100% ühe kalendrikuu tulu suuruses	22 217	1 748	20 469	20 557	1 687	18 870	-1 660
vanemahüvitis maksimaalses suuruses	1 038	212	826	1 119	214	905	+81
vanemahüvitis kuupalga alammääras	5 172	56	5 116	4 876	55	4 821	-296
vanemahüvitis vanemahüvitise määras	5 941	59	5 882	5 937	74	5 863	-4
Kokku	34 368	2 075	32 293	32 489	2030	30459	-1 879

Keskmise vanemahüvitise suurus oli 2012. aastal 750,78 eurot, aga 2011. aastal 759,89 eurot, mis tähendab keskmise hüvitise vähenemist 9,11 euro ehk 1,2% võrra.

Joonisel 4 on kujutatud peretoetuste (koos vanemahüvitistega) struktuur 2012. aastal. Jooniselt nähtub, et peretoetuste struktuuris moodustavad kõige suurema osa vanemahüvitised – 62,1%, lapsetoetused – 26,7% ja lapsehooldustoetused – 5,7%. 2011. aastal olid vastavad arvud 63,7%, 25,3% ja 5,4%.

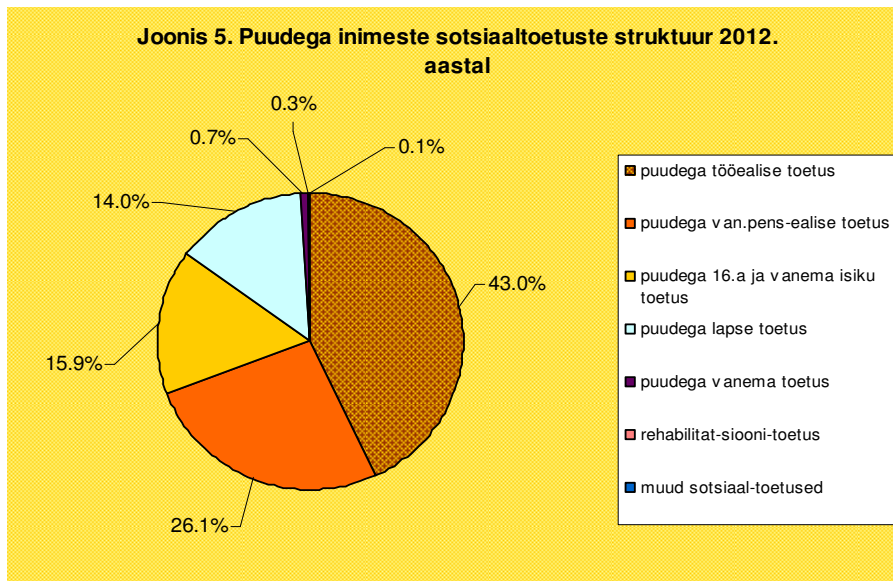

Toetused puudega inimestele ja nende hooldajatele

Võrreldes 2011. aastaga suurenes puudega lapse toetuse saajate arv 532 saaja võrra ehk 6,6% ja puudega täiskasvanu toetuse saajate arv 2492 saaja võrra ehk 2,0%. Joonisel 5 on kajastatud puudega inimeste sotsiaaltoetuste kulutuste struktuur. Näeme, et suurim kuluartikkel on puudega tööealise inimese toetus – 43,0%. Puudega vanaduspensioniealise toetus moodustas 26,1%, puudega 16-aastase ja vanema isiku toetus 15,9% (2011. aastal vastavalt 42,4%, 23,9% ja 19,1%).

Puudega täisealiste inimeste toetusi kajastatakse kolmes eraldi grupis:

- puudega vanaduspensioniealise inimese toetus;
- puudega tööealise inimese toetus;
- puudega 16-aastase ja vanema isiku toetus.

Erijuhtudel riigi poolt makstav sotsiaalmaks

Erijuhtudel riigi poolt makstava sotsiaalmaksu kulu tõusu põhjustas töötavate töövõimetuspensionäride arvu kasv 2012. aastal. Kui 2012. aasta detsembris oli neid 9890, siis 2011. aasta detsembris oli neid 8285, st kasvu 1605 isiku ehk 19,4% võrra. Nii 2011. kui ka 2012. aastal oli sotsiaalmaksuseaduse § 6 lõikes 1 sätestatud isikute eest sotsiaalmaksu maksmise arvestuslikuks aluseks kuumäär 278,02 eurot.

Lisa 16. Tulud majandustegevusest

(tuhat eurot)

	2012	2011
Tulud tervishoiust	4 112	4 330
Üür ja rent	171	167
Tulud sotsiaalalasest tegevusest	122	31
Tulud haridusalasest tegevusest	74	21
Muu toodete ja teenuste müük	19	91
Elamu- ja kommunaltegevuse tulud	0	41
Kokku	4 498	4 681

Enamiku Sotsiaalministeeriumi haldusala tuludest moodustavad tulud tervishoiust, millest omakorda on suurimad Raviamet 56% (ravimite registreerimistasud; 2011. a 60%) ning Terviseamet 40% (analüüsid ja uuringud; 2011. a 38%).

Lisa 17. Muud tulud

(tuhat eurot)

	2012	2011
Eespool nimetatamata muud tulud	402	459
sh regressinõuded	291	436

Trahvid	151	63
<i>sh muud trahvid</i>	23	27
Kasum põhivara ja varude müügist	2	0
Kokku muud tulud	555	522

Pensionide regressinõudeid esitatakse Sotsiaalkindlustusameti poolt kindlustusfirmadele töövõimetuspensionide ja toitjakaotuspensionide kohta, mis on määratud alates 01.04.2000 toimunud liiklusõnnetuste tagajärjel. Regressinõuet ei esitata liiklusõnnetuste tagajärjel määratud pensionide kohta, kui kannatanul puudub nõudeõigus kindlustusseltsi vastu (oli ise süüdi, oli joobes, puudus kindlustus jms).

Lisa 18. Tööjõukulud

(tuhat eurot)

	2012	2011
Avaliku teenistuse ametnike töötasud	11 971	11 748
Töötajate töötasud	3 881	4 034
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasud	882	922
Koosseisuvälised töötasud	879	538
Eripensionid ja pensioni suurendused	227	919
Valitavate ja ametisse nimetatud isikute töötasud	104	112
Töötasud kokku	17 944	18 273
Sotsiaalkindlustusmaks	5 930	5 827
Töötuskindlustusmaks	240	240
Erisoodustused	197	255
Tulumaks erisoodustustelt	57	73
Tööjõukulud kokku	24 368	24 668

Kirjel „Eripensionid ja pensioni suurendused“ kajastuvad 2012. aasta lõpu seisuga eraldise kulud veel pensionile jäämata töötajate osas, võttes arvesse, et maksimaalne väljateenitav staaž saadakse, kui seni väljatöötatud staažile liidetakse 5 aastat. 2012. aastal võeti vastu uus avaliku teenistuse seadus, mille alusel lõpetatakse pensionistaaži kogumine 5 aasta pärast 01.04.2013 arvates.

Valitavate ametiisikutena on kajastatud minister, soolise võrdõiguslikkuse volinik ja riiklik lepitaja.

Töötasude kirje sisaldab muu hulgas ka puhkusereservi arvetuslikku kulu.

Keskmine töötajate arv	2012	2011
Avaliku teenistuse ametnikud	1072,36	1 121,09
Töötajad	358,52	367,43
Koosseisuvälised töötajad	88,92	69,01
Valitavad ja ametisse nimetatud isikud	3,00	3,00
Kokku	1 522,80	1 560,53

Kõrgemale tegevjuhtkonnale arvestatud tasud

Asutus	Ametikoht	2012		2011	
		Töötasud	Muud tasud	Töötasud	Muud tasud
Sotsiaalministeerium	minister	54	8	43	8
	kantsler	40	0	40	0
Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus	direktor	29	0	25	2
Illuka Varjupaigataotlejate Vastuvõtukeskus ¹	direktor	15	0	11	0
Raviamet	peadirektor ja peadirektori asetäitja	79	0	77	0
Riikliku Lepitaja Kantselei	riiklik lepitaja	30	0	29	0
Sotsiaalkindlustusamet ²	peadirektor ja peadirektori asetäitjad	55	0	79	0
Tervise Arengu Instituut	direktor	35	0	28	2
Terviseamet	peadirektor	29	0	34	0
Tööinspeksioon	peadirektor ja peadirektori asetäitja	41	0	49	0
Voliniku kantselei	volinik	28	0	28	0

¹ Asutuse tegevus lõpetati 21.04.2013 (alus: sotsiaalministri 21.02.2013 määrus nr 12).

² 02.04.2012 määrati ametisse uus peadirektor (eelmine lahkus töölt 31.12.11) ning üks asetäitjatest viibis terve kalendriaasta lapsehoolduspuhkusel

.

Lisa 19. Majandamiskulud

(tuhat eurot)

	2012	2011
Sotsiaalteenused	67 764	64 414
Administreerimiskulud	3 040	3 372
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 096	2 397
<i>sh rent</i>	1 070	1 169
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 821	1 837
<i>sh rent</i>	415	411
Lähetuskulud	873	913
Uurimis- ja arendustööd	734	907
Sõidukite majandamiskulud	588	444
<i>sh rent</i>	202	203
Õppevahendite ja koolituse kulud	415	551
Muu erivarustus ja materjalid	329	341
Koolituskulud	324	326
Inventari majandamiskulud	259	264
<i>sh rent</i>	4	11

Mitmesugused majanduskulud	208	383
Meditiinikulud ja hügieenikulud	110	80
Muud majandamiskulud	102	119
Kokku	78 663	76 348

Kirjel „Sotsiaalteenused“ moodustavad suurimad kulud kiirabiteenusele 27 063 tuhat eurot (2011. aastal 25 845 tuhat eurot), hooldus- ja rehabilitatsiooniteenustele 20 976 tuhat eurot (2011. aastal 20 633 tuhat eurot) ning AIDSi- ja tuberkuloosiravimitele ning -vaktsiinidele 10 697 tuhat eurot (2011. aastal 8382 tuhat eurot).

Lisa 20. Muud tegevuskulud

(tuhat eurot)

	2012	2011
Maksud, lõivud, trahvid (tegevuskulud) kokku	8 138	3 840
Käibemaks	6 786	3 687
Tollimaks	1 335	0
Muud maksud ja lõivud	15	156
Ebatõenäoliselt laekuvad trahvinõuded	2	-3
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest (v.a maksu-, lõivu-, trahvinõuded) kokku	161	160
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest muudest nõuetest	149	158
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest müüdüd toodete ja teenuste eest	12	2
Muud tegevuskulud kokku	119	737
Varude allahindlus	141	754
Muud kulud/tulud ning kursivahed	-22	-17
Muud tegevuskulud kokku	8 418	4 737

Kirje „Käibemaks“ suurenemine on seotud elektriautode soetamisega (lisa 11), millega suurenesid kulud summas 2932 tuhat eurot ning millega on seotud ka tollimaksukulu 1335 tuhat eurot.

Lisa 21. Põhivara amortisatsioon

(tuhat eurot)

	2012	2011
Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioon (lisa 10)	-2	-2
Materiaalse põhivara amortisatsioon (lisa 11)	-1 450	-1 068
Immateriaalse põhivara amortisatsioon (lisa 12)	-944	-829
Kokku	-2 396	-1 899

Lisa 22. Siirded

(tuhat eurot)

	2012	2011
Rahalised siirded		
Saadud riigieelarvest ülekannete tegemiseks	1 893 616	1 844 500
Rahalised netosiirded kokku	1 893 616	1 844 500
Mitterahalised siirded teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega		
Saadud teistelt riigiraamatupidamiskohustuslastelt	112 966	18 467
Üle antud teistele riigiraamatupidamiskohustuslastele	-1 047 353	-1 041 070
Mitterahalised siirded kokku	-934 387	-1 022 603
Netosiire tekke- ja kassapõhise tulemi vahe kandmiseks riigieelarvesse	-119 231	9 795
Netofinantseerimine riigieelarvest kokku	839 998	831 692

Siirded teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega

(tuhat eurot)

	2012		2011	
	Saadud	Antud	Saadud	Antud
Rahandusministeeriumi valitsemisala	96 015	1 006 971	2 918	1 004 807
Siseministeeriumi valitsemisala	9 853	31 921	9 173	29 187
Kaitseministeeriumi valitsemisala	4 095	4 510	3 810	3 828
Justiitsministeeriumi valitsemisala	1 481	2 265	1 371	1 931
Majandus ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala	0	404	0	270
Riigikohus	309	350	0	0
Keskkonnaministeeriumi valitsemisala	200	285	2	53
Riigikontroll	257	262	0	0
Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala	553	165	568	45
Põllumajandusministeeriumi valitsemisala	0	149	0	187
Õiguskantsleri Kantselei	24	49	0	0
Välisministeerium	0	12	0	36
Riigikogu valitsemisala	0	9	560	646
Kultuuriministeeriumi valitsemisala	162	1	63	16
Riigikantselei	17	0	2	64
Kokku	112 966	1 047 353	18 467	1 041 070

Lisa 23. Tsentraliseeritud asutuste tulud ja kulud

Lisa 23a. Tsentraliseeritud raamatupidamisega asutuste ja institutsioonide tulud ja kulud

(tuhat eurot)

	Sotsiaalministeerium		Valitsemisala asutused kokku (lisa 23b)		Riikliku Lepitaja Kantselei		Voliniku kantselei		Kõik kokku	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Tegevustulud	56 211	18 335	9 146	9 573	0	0	0	0	65 357	27 908
Tulud majandustegevusest	11	6	4 755	4 514					4 766	4 520
Sihtfinantseerimise tulu	56 112	18 302	4 215	4 635					60 327	22 937
Muud tulud	88	27	176	424					264	451
Antud toetused	-87 183	-61 818	-3 746	-3 277	0	0	-1	0	-90 930	-65 095
Sotsiaaltoetused	-23	0	-30	-74					-53	-74
Sihtfinantseerimise kulu	-87 160	-61 818	-3 716	-3 203			-1	0	-90 877	-65 021
Tööjõukulud	-5 065	-5 044	-12 480	-12 864	-76	-86	-54	-65	-17 675	-18 059
Koosseisuliste töötajate töötasu	-3 396	-3 131	-8 474	-8 544	-60	-61	-49	-42	-11 979	-11 778
Muude töötajate töötasu	-356	-370	-704	-728					-1 060	-1 098
Eripensionid ja pensionisuurendused	144	-205	-3	-143	4	-4	12	-8	157	-360
Erisoodustused	-99	-82	-83	-151					-182	-233
Tööjõukuludega kaasnevad maksud ja sotsiaalkindlustus-maksud	-1 358	-1 256	-3 216	-3 298	-20	-21	-17	-15	-4 611	-4 590
Majandamiskulud	-12 413	-12 604	-43 049	-40 744	-2	-2	0	-3	-55 464	-53 353
Muud tegevuskulud	-8 069	-3 762	-2 119	-2 388	0	-1	0	0	-10 188	-6 151
Finantstulud ja kulud	29 850	-684	-169	-180	-1	0	0	-1	29 680	-865
Kulud kokku	-82 880	-83 912	-61 563	-59 453	-79	-89	-55	-69	-144 577	-143 523
TULEM	-26 669	-65 577	-52 417	-49 880	-79	-89	-55	-69	-79 220	-115 615

Tulud ja kulud sisaldavad omavahelisi tehinguid.

Lisa 23b. Tsentraliseeritud raamatupidamisega asutuste tulud ja kulud

(tuhat eurot)

	Terviseamet		Tervise Arengu Instituut		Ravimiamet		Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus		Tööinspeksioon		Illuka Varjupaiga-taotlejate Vastuvõtukeskus ¹		Valitsemisala asutused kokku	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Tegevustulud	2 738	1 957	2 368	3 245	2 687	2 870	768	1 051	585	450	0	0	9 146	9 573
Tulud majandustegevusest	2 005	1 644	96	81	2 504	2 642	150	147					4 755	4 514
Sihtfinantseerimise tulu	732	113	2 232	3 163	116	47	618	904	517	408			4 215	4 635
Muud tulud	1	200	40	1	67	181			68	42			176	424
Antud toetused	-25	-28	-3 677	-3 204	-20	-19	-12	-10	-1	-1	-11	-15	-3 746	-3 277
Sotsiaaltoetused			-13	-54			-6	-5			-11	-15	-30	-74
Sihtfinantseerimise kulu	-25	-28	-3 664	-3 150	-20	-19	-6	-5	-1	-1			-3 716	-3 203
Tööjõukulud	-4 415	-4 484	-2 877	-3 009	-1 787	-1 878	-1 550	-1 550	-1 820	-1 915	-31	-28	-12 480	-12 864
Koosseisuliste töötajate töötasu	-3 070	-3 232	-1 883	-1 965	-1 280	-1 107	-1 009	-969	-1 213	-1 255	-19	-16	-8 474	-8 544
Muude töötajate töötasu	-151	-34	-235	-234	-47	-186	-141	-161	-126	-109	-4	-4	-704	-728
Eripensionid ja pensionisuurendused	-84	-62			63	-42			18	-39			-3	-143
Erisoodustused	-2	-18	-18	-32	-36	-55	-3	-19	-24	-27			-83	-151
Tööjõukuludega kaasnevad maksud ja sotsiaalkindlustusmaksud	-1 108	-1 138	-741	-778	-487	-488	-397	-401	-475	-485	-8	-8	-3 216	-3 298
Majandamiskulud	-38 681	-35 254	-2 738	-3 721	-669	-617	-462	-724	-419	-364	-80	-64	-43 049	-40 744
Muud tegevuskulud	-598	-1 035	-828	-779	-287	-237	-287	-254	-91	-58	-28	-25	-2 119	-2 388
Finantstulud ja -kulud	-116	-118	0	0	-13	-17	0	0	-40	-45	0	0	-169	-180

Kulud kokku	-43 835	-40 919	-10 120	-10 713	-2 776	-2 768	-2 311	-2 538	-2 371	-2 383	-150	-132	-61 563	-59 453
TULEM	-41 097	-38 962	-7 752	-7 468	-89	102	-1 543	-1 487	-1 786	-1 933	-150	-132	-52 417	-49 880

¹ Asutuse tegevus lõpetatakse 21.04.2013 (alus: sotsiaalministri 21.02.2013 määrus nr 12)

Tulud ja kulud sisaldavad omavahelisi tehinguid.

Lisa 24. Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

2012. aastal ei tehtud lisaeelarvet, küll aga tehti aasta lõpus riigieelarve seaduse muutmise seadus. Arvestades, et riigieelarve on koostatud eelneva aasta sügisel, oli otstarbekas ministeeriumi seatud eesmärkide saavutamiseks algatada valitsemisala riigieelarve muutmine, kohandumaks muutunud oludega. Eelarvet ei saanud muuta kaasfinantseerimisega seotud kulude ja arvestuslike kulude arvelt ning tuludest sõltuvate kulude ümbertöstmise osas. Samuti ei arvestatud muudatusettepanekutega, mida on võimalik teha Vabariigi Valitsuse korraldusega.

Riigieelarve seaduse muutmise taotluse aluseks oli ülevaade 2012. aasta riigieelarve täitmisest Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas III kvartali lõpus.

Olulisemad muudatused, mis tehti 2012. aastal riigieelarve seaduse muutmisega:

- laste riikliku hoolekande eelarvet vähendati 500 000 eurot, mis tekkis puudega lapse hoiuteenuse pakkujate vähesuse tõttu. Vaatamata iga-aastasele teenuse arendamisele kasvab teenuse pakkujate arv vähe teenuse madala hinna tõttu. Vabanenud vahenditest suunati Sotsiaalkaitseametile 280 319 eurot laste rehabilitatsiooniteenuse osutamiseks ja 13 581 eurot töötajate lõpparveks seoses raamatupidamise tsentraliseerimisega, 44 000 eurot MTÜ-le Eesti Sotsiaalasutuste Juhtide Nõukoda Euroopa hoolekandeesutuste juhtide ühenduse aastakonverentsi korraldamiseks, 41 600 eurot Sotsiaalministeeriumile tegevuskuludeks, et viia läbi lastehoolekande arendamise, lastekaitse seaduse kaasamise ja roheline raamatu koordineerimise protsess;
- Terviseameti eelarvest suunati 201 061 eurot Eesti E-tervise SA eraldistesse, sest Eesti E-tervise SA teeb Terviseameti asemel e-kiirabi rakendamiseks vajalikku operaator- ja monitooringutööd;
- Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas vähendati laekumisi teistelt riigiasutustelt 13 186 eurot kaitseväelaste pensionide kulu täpsustamise arvelt;
- vähendati Tartu Ülikooli residentuurikulud 84 599 eurot, mis tekkisid 32 lahkunud või õppetöö peatanud residendi arvelt ja suunati vabanenud vahenditest 7100 eurot Tervise Arengu Instituudile riikliku tervisestatistika tsentraliseerimisel 3 töökoha loomisega seotud majandamiskuludeks, 50 881 eurot Terviseametile maavanematelt peremeditsiini korraldusfunktsiooni ülevõtmisega seotud kuludeks, 1618 eurot Eesti Haigekassa 3 töötaja õppelaenu hüvitamiseks, 25 000 eurot SA Sillamäe Narkorehabilitatsioonikeskuse tegevuskuludeks;
- täisealiste isikute hoolekandest vabanes 29 000 eurot, sest enne 1993. aastat üldhooldekodudesse suunatud isikute arv on vähenenud; 19 890 eurot suunati uue töövõimetuskindlustuse skeemi ettevalmistamiseks ja 9110 eurot Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse rehabilitatsioonivajaduse instrumendi väljatöötamiseks;
- Illuka Varjupaigataotlejate Vastuvõtukeskuse eelarvest suunati 55 000 eurot Sotsiaalministeeriumi personalikuludeks, et katta 15 ametniku Riigi Tugiteenuste Keskusesse üleviimine ja 8 ametniku koondamisega seotud kulud;
- toimetulekutoetuste eelarve ülejäägist suunati 1 000 000 eurot tehniliste abivahendite eelarve puudujäägi katmiseks. 2012. aasta proteeside ja muude abivahendite soetamiseks planeeritud vahendid lõppesid septembrikuu lõpus ja maavalitsuste info põhjal on veel rahuldumata taotlusi 1,6 miljoni euro ulatuses. Toimetulekutoetuste eelarve ülejääk on tingitud toetuse saajate arvu langusest.

Ministeeriumi eelarve täitmine

Valitsemisala 2012. aasta lõplik eelarve maht koos riigisiseste tehingute ja Vabariigi Valitsuse reservist eraldatud rahaga oli 2 769 641 tuhat eurot ehk 123 tuhat eurot suurem kui 2011. aasta lõplik eelarve.

Sotsiaalministeeriumi valitsemisala asutustele 2012. aastal riigieelarve seadusega eraldatud olulisemad kulud.

Toetusi eraldati töötutoetusteks 6425 tuhat eurot, erijuhtudel riigi poolt makstavaks sotsiaalmaksuks töötute eest 16 600 tuhat eurot, sotsiaaltoetusteks 17 893 tuhat eurot, riiklikuks pensionikindlustuseks 353 877 tuhat eurot, peretoetusteks 98 993 tuhat eurot, puudega inimeste igakuulisteks toetusteks 59 964 tuhat eurot, vanemahüvitiseks 174 000 tuhat eurot, erijuhtudel riigi poolt makstavaks sotsiaalmaksuks (vanemahüvitis, üksikvanemad, puudega inimesed jne) 61 390 tuhat eurot, kahjuhüvitisteks seoses tööõnnetustega 8855 tuhat eurot, toetused represseeritutele 2170 tuhat eurot, sotsiaaltoetused valitsussektori töötajatele 6927 tuhat eurot.

Valitsemisala asutuste tööjõu- ja majandamiskuludeks eraldati 54 764 tuhat eurot, sellest ministeeriumile 6786 tuhat eurot.

IT investeeringuteks eraldati 1962 tuhat eurot, immuunpreparaatide soetamiseks 1917 tuhat eurot, tuberkuloosiravimiteks 327 tuhat eurot, HIVi- ja AIDSi-ravimiteks 9241 tuhat eurot.

Ravikindlustamata isikute vältimatuks raviks eraldati 6922 tuhat eurot, laste riiklikuks hoolekandeks 12 943 tuhat eurot, Tartu Ülikoolile residentuurikuludeks 8133 tuhat eurot, Eesti E-tervise SA-le 1931 tuhat eurot.

Sotsiaalministeeriumi valitsemisala peamised valdkonnad, mille kulude rahastamisse panustatakse välistoetusi, on tööturu- ja tervishoiuvaldkond.

Sotsiaalministeeriumi haldusalas kasutati 2012. aastal välisvahendeid kokku summas 35 264 tuhat eurot. Sellest tervishoiuga seotud tegevuste summa on 11 104 tuhat eurot ja sotsiaalvaldkonna tegevusteks kasutati välisvahendeid 24 160 tuhat eurot.

Tervishoiutegevuste elluviimiseks kasutati välisvahendeid kõige rohkem meetme 2.6.1 „Kesk- ja piirkondlike haiglate infrastruktuuri optimeerimine“ raames. Eesmärk on renoveerida 2015. aastaks Põhja –Eesti Regionaalhaiga, Tartu Ülikooli Kliinikum ja Ida-Viru Keskhaigla. Rahastaja on Euroopa Regionaalfond.

Sotsiaalvaldkonna tegevuste elluviimiseks kasutati meetdet 2.6.2 „Riiklike hoolekandeesutuste reorganiseerimine“, mille raames renoveeritakse olemasolevaid hoolekandeesutusi ja ehitatakse lastele peremaju.

Aktiivravi osutamise tulemuslikkuse tõstmiseks ning õendus- ja hooldusteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks loodi välistoetuse abil olemasolevates aktiivravi- ja hooldushaiglates tingimused integreeritud õendus- ja hooldusteenuste osutamiseks.

2012. aasta jäägid kanti 2013. aastasse üle rahandusministri käskkirjaga.

Suuremad jäägid:

- 446 010 eurot kiirabiteenuse vahendid, mis on mõeldud 2012. aasta arvete väljamaksmiseks, sh väikesaarte kiirabi töö, helikopteri ja meretranspordi eest tasumine, kiirabi brigadide töötajate koolitused;
- 33 459 eurot 2012. aastal sõlmitud lepingute alusel antidootide eest tasumiseks;
- 32 806 eurot Eesti-Šveitsi koostööprogrammi raames sõlmitud tegevuste eest tasumiseks;
- 211 591 eurot täiendavate tööde eest tasumiseks Eesti-Vene pensionilepingu raames;
- 66 601 eurot Sotsiaalkindlustusameti 2012. aasta administreerimiskulude eest tasumiseks;
- 10 285 eurot programmi „Multiprobleemsetele inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine läbi juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise“ läbiviimiseks;
- 68 654 eurot 2012. aastal lastele osutatud rehabilitatsiooniteenuste eest tasumiseks;
- 43 761 eurot 2012. aastal täiskasvanutele osutatud rehabilitatsiooniteenuste eest;

- 187 717 eurot 2012. aastal psüühilist erivajadustega inimestele osutatud hoolekande eest;
- 1 477 281 eurot sotsiaalvaldkonna andmeaida ja Infosüsteemi SKAIS-2 loomine, registrite rakendamise erietappide eest tasumine;
- 149 424 eurot Sotsiaalministeeriumi personalivahendid, kus ülejääk tekkis kaadri volavusest tingitud täitmata ametikohtade tõttu;
- 41 850 eurot Sotsiaalministeeriumi majandamiskulude kokkuhoid arhiivitööde planeeritud väiksemast maksumusest;
- 131 237 eurot ei käivitunud loodetud tasemel perearstide asendussüsteem;
- 242 083 eurot ravikindlustamata isikute eelarve jääk, mis aitab tagada võimaliku mahtude kasvu rahastamise 2013. aastal;
- 235 111 eurot tagab residentide arvu kasvuga rahastamise;
- 557 442 eurot tuberkuloosiravimite ülekantav summa;
- 457 587 eurot immuunglobuliinide eest tasumiseks planeeritud summa;
- 457 531 eurot raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenuse eest tasumiseks;
- 122 931 eurot ERFi peremajade ehituslepinguga võetud kohustuste eest tasumiseks lähevad väljamaksmisele 2013. aastal;
- 188 365 eurot 2013. aasta jaanuaris väljamaksmisele minevad kohustused.

2012. aastal Vabariigi Valitsuse reservist eraldatud vahendid

Vabariigi Valitsus eraldas oma 13. septembri 2012. a korraldusega nr 400 reservist 2012. aastal Torontos toimunud II kurtide kergejõustiku maailmameistrivõistlustel hõbemedali ja kaks pronksmedalit võitnud sportlase ja tema treeneri premeerimiseks 23 009 eurot.

(tuhat eurot)

	Tulud	Kulud	Finantseerimis- tehingud
Esialgne eelarve	74 767	-2 787 909	
Üle toodud eelmisest aastast	0	-12 938	
Muudatused lisaelarve alusel	-13	-987	
Eelarves kavandatud toetused	-70 054	70 054	
Tegelikult laekunud toetused	72 430	-72 431	
Kasutatud arvelduskrediit	0	78	
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-3 846	3 846	
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	4 969	-4 969	
Eelarves kavandatud muud arvestuslikud kulud	0	2 574 678	
Tegelikud muud arvestuslikud kulud	0	-2 525 262	
Saadud Vabariigi Valitsuse reservfondist	0	-23	
Kokku lõplik eelarve	78 253	-2 755 863	0

Lisa 25. Bilansipäevajärgsed sündmused

Perioodil 01.01.2013–19.04.2013 on tehtud täiendavaid tagasinõudeotsuseid ERFi projektidele summas 28 tuhat eurot (SA Rapla Maakonna haigla tagasinõue 26.02.2013 kk nr 21; SA Viljandi Haigla tagasinõue 26.02.2013 kk nr 22 ja SA Pärnu Haigla tagasinõue 11.03.2013 kk nr 31).

08.01.2013 sõlmitud notariaalse lepinguga antakse Juuru vallale üle hoonestusõiguste seadmise lepingu alusel rajatud laste asenduskodu summas 1776 tuhat eurot.

Illuka Varjupaigataotlejate Vastuvõtukeskuse tegevus lõpetatakse 21.04.2013 (alus: sotsiaalministri 21.02.2013 määrus nr 12) ning teenuse osutamise võtab üle AS Hoolekandeteenused.

31.01.2013 andis Sotsiaalministeerium Riigi Kinnisvara AS-le mitterahalise sissemaksena üle järgmised kinnistud:

- Gonsiori tn 29, Tallinn;
- Gonsiori tn 29a, Tallinn;
- Kollane tn 2, Tallinn;
- Paldiski mnt 81, Tallinn;
- Astangu tn 27, Tallinn;
- Kotka tn 2, Tallinn;
- Pärnu mnt 102, Tallinn;
- Tallinna tn 30, Rakvere;
- L. Koidula tn 18a, Rakvere;
- Uus tn 16, Kärdla;
- Lossi tn 12, Kuressaare;
- Mahlamäe tn 8, Rapla;
- Aasa tn 5, Põlva;
- Pärna pst 22, Valga.

Mitterahalise sissemaks harilik väärtus oli eksperdihinnangu kohaselt 6983 tuhat eurot. Objektidel puudub sisuliselt turuväärtus ja Sotsiaalministeeriumi valitsemisala jätkab nende kasutamist senisel otstarbel. Objektide üleandmine kajastati 2013. aastal nende raamatupidamislikus jääkväärtuses summas 10 260 tuhat eurot.

Sotsiaalministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas tegutsevate valitsusasutuste haldus-, kohtu- ja muud menetlused ajavahemikul 01.01.– 24.04.2013

Tervise Arengu Instituut

21.07.2010 korraldas Tervise Arengu Instituut (edaspidi TAI) uimastisõltuvusega isikutele ööpäevaringse rehabilitatsiooniteenuse korraldamiseks lihtsustatud korras hankemenetluse. Nimetatud hanke edukaks pakkujaks osutus OÜ Comenius, kellega sõlmiti leping 2010. aasta sügisel. Lepingut rahastati ESFi programmi „Tervislikke valikuid toetavad meetmed 2010–2011“ raames. 2011. aasta suve alguses tuvastas TAI teenuste osutamisega kaasnevad probleemid, mispeale alustas TAI asjaolude uurimist. TAI ütles lepingu üles 2011. aasta septembris ning alustas täiendavalt asjaolude uurimist. 2012. aasta 13. veebruaril esitas TAI hagiavalduse kohtusse OÜ Comenius vastu tehingu tühistamiseks ja alusetult saadu tagastamiseks summas 58 tuhat eurot ning ühtlasi pöördus politseisse. Harju Maakohus on teinud 15.01.2013 otsuse, millega tehing tühistati ning mõisteti riigi kasuks välja 23 tuhat eurot. Nimetatud otsus on edasi kaevatud apellatsioonikohtusse. Istung toimub 2013. aasta suvel ning eeldatav järgmise kohtuastme otsuse aeg on 2013. aasta lõpp – 2014. aasta algus.

Sotsiaalministeerium

Apteekide kaebused perioodil 21.12.2007–16.10.2009 saamata jäänud tulu katteks Vabariigi Valitsuselt väljamõistmiseks. Hinnanguline summa on kokku 184 tuhat eurot.

- Tallinna Halduskohus ja Tallinna Ringkonnakohus on kaebused lahendanud Eesti Vabariigi kasuks. Kaebajad on otsuse vaidlustanud ning asja lahendab Riigikohus. Juhtkonna tasemel on probleemi teadvustatud, st ebaselget seadusesätet on üritatud muuta selgemaks, edastades vastavasisulise eelnõu Riigikogule. Riigikogule esitatud eelnõu jäi menetlusest välja. Hoolimata asjaolust, et esimesed kohtuastmed on teinud Eesti Vabariigile soodsa lahendi, on negatiivne lahend riigikohtus võimalik. Nimetatud kohtuasjade puhul on oluline, et kahju on jätkuv, st kahjunõue suureneb iga päevaga. Teine

oluline asjaolu on see, et juhul kui Vabariigi Valitsus peaks selle kohtuasja kaotama, tekib automaatne nõudeõigus kõigil Eestis tegutsevatel apteekidel. Õigustloova aktiga tekitatud kahju võib nõuda viimase kolme aasta kohta. Umbkaudsete arvutuste tulemusel on võimalik kahjunõue 19 174 tuhat eurot. Eeldatav lahendi tegemise aeg on 2013. aasta.

- Apteegi kaebus Eesti Vabariigilt 1100 tuhande euro suuruse kahjuhüvitise väljamõistmiseks. Kahjunõude aluseks on mitmed ravimiseadusel põhinevad asjaolud, mis kogumis on väidetavalt kaasa toonud ebaseadusliku riigiabi andmise ja konkurentsieeskirjade rikkumise kaebaja kui väikeapteegi suhtes. Tallinna Halduskohus ja Tallinna Ringkonnakohus on eelnimetatud kaebused lahendanud Eesti Vabariigi kasuks. Kaebajad on otsuse vaidlustanud ning asja lahendab Riigikohus. Eeldatav lahendi tegemise aeg on 2013. aasta.

Haiglate kaebused õigusaktide õigusvastasuse tuvastamises nõudes.

- Haigla kaebus Vabariigi Valitsuse 17. detsembri 2009. a korralduse nr 564 õigusvastasuse tuvastamise nõudes. Kaebusega paluti kuulutada õigusvastaseks kolmandale isikule (SA Ida-Viru Keskhaigla) Vabariigi Valitsuse korraldusega eraldatud struktuuritoetus. Kaebaja peab õigusvastaseks, et kõikidele taotlejatele ei antud võimalust esitada vähendatud summaga taotlust ning taotleb uut kõikide taotlejate taotluste hindamist. Tallinna Halduskohtu 22. märtsi 2013. a otsusega jäeti kaebus rahuldamata. Asjaga seotud summa on 11 500 tuhat eurot.
- Haigla kaebus sotsiaalministri 2. aprilli 2012. a käskkirja nr 64 (projekti nr 2.6.0101.09-0002 „SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla juurde-, ümberehitus“ toetuse osaline tagasinõudmine) ja 4. juuni 2012. a vaideotsuse nr 11.9-3/2640 osaliseks tühistamiseks. Vaidlus käib riigihangete seaduse § 69 lõigete 3 ja 4 rikkumise üle. Rakendusüksus on seisukohal, et hankelepingute muudatused ei ole kooskõlas riigihangete seaduse § 69 lõigete 3 ja 4 tingimustega, mistõttu on kaebajale antud struktuuritoetus abikõlbmatu kulu ja toetus nõutakse osaliselt tagasi. Tallinna Halduskohus teeb otsuse oodatavalt 31. mail 2013 (otsuse väljakuulutamist on kaks korda edasi lükatud, kokku ca pool aastat). Asjaga seotud summa on 1151 tuhat eurot.
- Haigla kaebus sotsiaalministri kohustamiseks vaadata läbi SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla vaie sotsiaalministri 9. augusti 2012. a käskkirja nr 132 ja 23. augusti 2012. a käskkirja nr 135 peale. Sotsiaalministeerium edastas kaks haldusakti haigla e-posti aadressil. Vastuvõtnud isik kustutas ühe neist, arvates, et tegemist on ühe ja sama haldusaktiga. Sotsiaalministeerium edastas kustutatud haldusakti uuesti paari nädala pärast haigla palvel. Haigla esitas vaide haldusakti peale, arvestades tähtaega teise saadetud e-kirja saatmise kuupäevast, Sotsiaalministeerium tagastas vaide, kuna pidas vaide esitamise tähtaega ületatuks. Tallinna Halduskohus jättis 11. jaanuaril 2013 kaebuse rahuldamata. Otsus on apellatsioonmenetluses, istungi aeg teadmata. Asjaga seotud summa on 213 tuhat eurot.

ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Sotsiaalministeeriumi 31.12.2012 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Sotsiaalministeeriumi tegevjuhtkond on koostanud tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Minister Taavi Rõivas on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja Vabariigi Valitsusele esitamiseks heaks kiitnud.

Taavi Rõivas
(allkirjastatud digitaalselt)

Marelle Erlenheim
(allkirjastatud digitaalselt)